

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 229 (9231)

TRST, petek, 3. oktobra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gornji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

DANES ZVEČER BO POSLANSKA ZBORNICA POOBLASTILA VLADO, DA PODPIŠE SPORAZUM

Najširša možna večina od komunistov pa do liberalcev odobrava doseženi sporazum med Italijo in Jugoslavijo

V razpravo so doslej posegli Segre (KPI), Belci (KD), Ferri (PSDI), Anderlini (Neodvisna levica), Alesi (PLI) - Iredentistični nastop Bologne in Barbija (KD) ter histerična protijugoslovanska in protivladna ihta fašistov

(Od našega posebnega dopisnika)
RIM, 2. — Poslanska zbornica bo jutri zvečer z najširšo možno večino — od liberalcev do komunistov — pooblastila vladu, da formalno sklene zvečer sporazum med Italijo in Jugoslavijo o dokončni ureditvi meje in o sodelovanju. Razen govornikov v poslanski razpravi so tako večino v svojih izjavah za italijansko televizijo napovedali tudi predstavniki vseh strank ustavnega loka: Piccoli (KD), Di Giulio (KPI), Mariotti (PSI), Biasini (PRI), Cariglia (PSDI), Giono (PLI) in Anderlini (Neod. levica). Po zaključeni razpravi v zbornici bo na vrsti senat, nakar bo sledil formalni podpis sporazuma, ki ga bo moral parlament ratificirati.

Današnji začetek razprave v poslanski zbornici o večeršnjih »sporočilih« vlad je pokazal, da je bil problem rešitve predloge trajajočega spora z Jugoslavijo že zdavnaj zrel za dokončno ureditev. V vseh političnih skupinah, ki so zastopane v parlamentu — razen seveda fašističnih — kot tudi v italijanskem javnem mnenju, je globoko prodira zvest, da je obstoječa razmejitev med Italijo in Jugoslavijo dokončna in da je zato teza o »demarkacijski črti« in o domnevnih italijanskih suverenostih nad bivšo cono B pravi in politični absurd, katerega edina posledica je zaviranje razvoja dobrososebnih odnosov med obema državama ter dopuščanje možnosti občasnih provokacij tistih mračnih sil preteklosti, ki vidijo samo v ohranjanju žarišč napetosti možnost in opravilo za svoj obstoj.

Fašistom je danes še bolj kot včeraj spodeltel poskus, da bi o-mikanje razpravo med političnimi silami spremenili v kaotičen prepir, v katerem bi ne prišla tako jasno do izraza njihova popolna osamljenost. Čeprav so prijaviteli k razpravi kar osem govornikov (za ostale stranke razen za KD govori le po en zastopnik) ni niti eden od mlajših predstavnikov, ki so doslej govorili (med njimi samozvani »Dalmatinci« De Vidovich, Petronio in De Micheli Vetturi) znal predložiti parlamentu enega samega kolkor toliko resnega argumenta ampak samo že obrabljene in prazne fraze o »zaščiti svetih meja domov« in naravnost histerično protijugoslovansko in protivolensko ihto.

Stališče komunistov je pojasnil v svojem izjavnem posegu odgovornosti za mednarodna vprašanja KPI Segre, ki je tudi napovedal, da bo njegova stranka glasovala v korist vladnih sporočil. Po drugi strani pa je Segre tudi polemiziral z včerajšnjimi izjavami zunanjega ministra Rumorja, kateremu je očital, da je obravnaval razvoj italijansko - jugoslovanskega sporazuma in ki je našlo izraz na helsinki konferenci.

Sicer pa gre sporazum še dlje od helsinki načel ter odpira konkretne perspektive za sporazumevanje in sodelovanje med državama z različnim političnim sistemom. V okvir tega sodelovanja se postavljata tudi vprašanja reševanja problemov nacionalnih manjšin, kar pa bi bilo treba izjavljati tudi na tistih o-zemljah, ki jih novi sporazum ne zajema.

Nedvomen politični pomen ima dejstvo, da so naloge, da osvetli stališče krščanske demokracije, po-

verili tržaškemu poslancu Belciu. Potem ko je opozoril na zgodovinske odgovornosti fašističnega režima, je Belci z razumevanjem in sočustvovanjem govoril o »bridkosti, ki jo danes občutijo istrski begunci in ki je vsega spoštovanja vredna, ki pa je žal v nasprotju s »surovo realnostjo zgodovine«, kot je dejal predstavnik KD. Zunanje-politična linija vlade mora namreč biti usmerjena v bodočnost, pa čeprav ob dolžnem upoštevanju nujnih žrtvovanj: prav zato je Italija stopila na pot iskanja globalnega in novega sporazuma, v duhu čim širšega sodelovanja in odprtosti v korist za interesiranega prebivalstva. Tudi Belci je omenil nacionalne manjšine ter poudaril nujnost nadaljevanja izvajanja in izpolnjevanja določb, ki jih je predvideval londonski memorandum.

Zanimiv in poglobljen poseg je v imenu PSDI imel Mauro Ferri, ki je s pravnimi argumenti utemeljil, da se je Italija odrekla nečemu, kar je bilo skrajno sporno in negotovo (suverenost nad cono B) v zameno za številne koristi, ki jih nosi sporazum prinaša Trstu, deželni Furlaniji - Julijski krajini in državi sploh. Tudi Ferri je izrazil razumevanje za čustva beguncev, v polemiki s fašisti pa je dodal, da spekulacija s temi čustvi ne more biti dopustna. Podpora neodvisne levice vladnim sporočilom je napovedal poslanec Anderlini.

Fašistom je Anderlini prikal v spomin, da so odgovorili za drugo svetovno vojno in za to, da je Trst bil dalj časa v nemških rokah. Temelj dogovora z Jugoslavijo — je dejal Anderlini — je politika popuščanja in konference v Helsinkih.

Stališče liberalcev je orisal poslanec Alesi, ki je dejal, da je rešitev »mejnega vprašanja« med Italijo in Jugoslavijo bila nujnost. V tem okviru je izrazil upanje, da bo vlada naredila vse, kar je v njeni moči, za doseg »priznanja pravic beguncev in največje možne zaščite z ustreznimi jamstvi za narodne manjšine na obeh straneh meje. PLI bo pred ratifikacijo sporazuma skrbno preučila vladne odgovore in nato določila svoje zadržanje.

Zaradi popolnosti informacije moramo dodati, da najmanj dva demokratska poslancu ne bosta glasovala za stališča vlade. To sta Tržačana Bologna in Neapelčan Barbis, ki sta oba povezana z različnimi begunskimi organizacijami. Oba sta danes v posegu v razpravo pojasnila svoje stališče, po katerem je sporazum z Jugoslavijo »nepotreben in odvrača«.

Na koncu se dve besedi o fašisti in posebej o »tržaškem« (v smislu, da je bil izvoljen v Trstu) do Vidovich, ki je v svoji protislovovski ihti šel tako daleč, da je požig Balkana označil kot »pravilno reakcijo tržaškega prebivalstva« na nekakšno »slovansko zločino«.

TOM MARC

Sergio Segre

SKUPŠČINA POOBLASTILA PODPIS DOGOVORA O MEJI IN SODELOVANJU

Vse republike in pokrajine SFRJ odobravajo sporazum z Italijo

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 2. — Poročilo zveznega tajnika za zunanje zadeve Milosa Minića je v jugoslovanski skupščini sledila razprava. Objavili smo že poseg delegata SR Slovenije Villana, za njim pa so se v razpravi zvrstili še delegati ostalih jugoslovanskih republik in samostojnih pokrajin. Na koncu so člani skupščine s ploščastimi potrdili sklep, da bo jugoslovanska vlada zaključila dogovor z Italijo.

Delegat Socialistične republike Hrvatske Dušan Rakovac je v razpravi najprej dejal, da ga kot Istrana posebej veseli, da bo prišlo do sporazuma o jugoslovansko-italijanski meji. S sporazumom bo uspešno oprisan star zelo nevaren kronični čir, ki se tri desetletja od časa do časa pojavlja z zelo težkimi bolečinami včasih pa je grozil z najhujšim. Zatem je hrvatski predstavnik dejal: »Meja med Jugoslavijo in Italijo je bila tudi doslej med najbolj odprtimi mejami v svetu. Dobro so-

sedsko sodelovanje med našima državama pa je bilo vsestransko. Toda iredentistično fašistično aspiracijo do našega ozemlja so bile vedno prisotne. Ne pričakujemo, da bodo s tem sporazumom te aspiracije premagane. Te mračne sile bodo tudi v prihodnje zavirale kolese naših dobrih sosedskih odnosov in sodelovanja med narodoma. Neofašistični prežeti z iredentizmom se ne bodo odrekli pretenziji do našega ozemlja. Lahko spreminjajo samo taktiko boja po tistem starem pregovoru »volk spreminja dlako narave pa nikoli«.

Te nevarnosti se morajo zavedati vse demokratske miroljubne in sodelovne sile Italije, s tem pa moramo računati tudi mi. Prepričani smo, da bodo demokratske sile Italije uspešno obračunale s fašističnimi silami, ki sanjajo o Mussoliniju in delajo vse, da bi kolo zgodovine zavrtela nazaj. Morda bo kdo rekel, da sem preveč poudaril iredentistično fašistično nevarnost. To sem storil zato, ker mi v Istri zelo dobro

poznamo fašistični škorenj iz nedavne preteklosti.

Hrvatski delegat je poseben pomen pripisal tistemu delu predvidenega sporazuma v katerem se določajo pravice narodnih manjšin. Ta sporazum, po besedah Dušana Rakovca zagotavlja, da bo slovenska manjšina v Italiji uživala nacionalne pravice in zaščito bolj zanesljivo, širše in globlje kot pa je bilo to urejeno s specialnim statutom. Uspesna rešitev zaščite pravic in sodelovne razvoj narodnih manjšin pri dveh državah je lahko pravi drugi, kako je mogoče z obojestransko dobro voljo uspešno urejati pravice narodnih manjšin, kajti — kot nam je znano — okrog tega vprašanja imamo še težave z drugimi sosednimi državami, je tudi dejal hrvatski predstavnik Rakovac.

Tako kot delegata iz Slovenije in Hrvatske so tudi vsi drugi razpravljali — Radmila Matić iz Bosne in Hercegovine, Vukalica Milutinović iz Črne Gore, dr. Galaba Palikrueva iz Makedonije, Svetislav Popović iz Srbije, Radovan Pejić iz Vojvodine in Sinan Hasanlić iz Kosovo — v celoti odločno podpirali sedanja prizadevanja jugoslovanskih in italijanskih predstavnikov za dokončno odpravo vseh spornih vprašanj med državama. Iz razpoloženja, ki ga je bilo mogoče razbrati iz vseh njihovih besed je popolnoma razvidna splošna želja delegatov jugoslovanske skupščine, da se začeto delo dokonča in da parlamenta ratificirata pogodbeni dokumente. Razpravljali so v svojih posegih razgrnili še nekatere zanimive poglede na obravnavane zadeve.

Delegatka iz Bosne in Hercegovine Radmila Matić je na primer spomnila, da se je Jugoslavija vedno zavzemala, da se morajo spopadati odnosi in spor med evropskimi in drugimi državami reševati z mirnim sporazumevanjem in da morajo sploh odnosi med državami megle na njihovo velikost temeljiti na načelih sporazumevanja in pogajanja ne glede na spore in nastale nesporazume in napetosti v medsebojnih odnosih. Radmila Matić je nato dejala: »Svetu in nam v njem danes ni znana boljša in bolj učinkovita pot ali alternativa, ki bi pripeljala do istega cilja. Izražamo zadovoljstvo, ker smo ostali dosledni tem načelom in vztrajali v našem konstruktivnem pristopu in odnosih s sosednjo Italijo. Prav tako smo zadovoljni, ker v sosednji Italiji — v spremenjenem nacionalnem in mednarodnem razpoloženju — večina italijanskega naroda želi isto in podpira prizadevanja svoje vlade za urejanje vseh pomembnih spornih vprašanj s sosednjo socialistično Jugoslavijo. Tako kot bo ta dom dal soglasje za nadaljevanje pogajanj, verjamemo, da bo s prepričljivo večino to povedal in potrdil italijanski narod.«

V Londonu je glasnik »Foreign Office« izjavil, da je dokončna rešitev problemov, ki zadevajo cono A in B naletela pri britanski vladi na vidno zadovoljstvo.

Londonski »Times« v svojem komentarju poudarja, da je »po 30 letih bilo zaprti tržaško vprašanje«. V poročilu rimskega dopisnika ugotavlja britanski dnevnik, da je samo skrajna desnica napadla ta »dogodovinski dogodek«, za katerega Italijani menijo, da je bil neizogiben. V poročilu iz Beograda pa Times poudarja predvsem misel, da se je »razbirljiva prikažen preteklosti« v Washingtonu so v »State De-

partementu« poudarili, da dosežen sporazum ocenjujejo kot »pomemben korak naprej k okrepitvi miru in varnosti v tem delu Evrope«.

Glasnik zunanjega ministrstva ZDA je še dodal, da je sodelovanje, ki ga sporazum predvideva, najboljši dokaz, da so politiki Italije in Jugoslavije ravnali z »državniško spoštljivostjo«.

Iz Moskve poročajo, da so dogovor o priznanju dokončnosti meja med Italijo in Jugoslavijo pozdravila glavna sovjetska lista, »Pravda« in »Izvestija«. V komentarjih poudarja sovjetski tisk, da dogovor odraža duh helsinki konference in

smisel izjave o nedotakljivosti po-vojnih meja, kar je pomemben prispevek k pomirjevanju na evropski celini.

Francoski tisk, z redkimi izjemami, pozitivno ocenjuje dogovor o priznanju meja. »Le Monde« piše, da gre za dejanje »politične razumnosti«, ki bo odpravilo še zadnje ostanke nacionalizma in revanšizma. »Priznati, da je Istra jugoslovanska«, pravi ugledni francoski dnevnik, »pomeni pošteno priznati posledice vojnega poraza, to ne samo to. Državi sta ravnali po načelih realpolitike in upoštevali narodnostna čustva obeh partnerjev«.

»Le Monde« poudarja, da del svojega poročila ustanovitvi proste cone in tržaškem zaledju in komentira, da bo to »ključ možnega razvoja tržaške luke«.

Za »France - soir« gre predvsem za priznanje stanja, ki je »de facto« trajalo že desetletja in se nato spušta v običajna uganjanja o tem, kaj se bo zgodilo »po Titu«.

Senat odobril člene novega davčnega zakona

RIM, 2. — Senat je pozno zvečer odobril vse člene zakona o novih kriterijih obdavčevanja in spremeni sistema »davčnega združevanja dohodkov« zakonov.

Zakon v celoti bo senat verjetno odobril že danes. Glede »združevanja dohodkov« je senat sklenil, da bo ta sistem veljal zgolj za obdavčevanje dohodkov, ki so višji kot 8 milijonov lir. Do tega zneska bodo zakonci plačevali davke ločeno. Po 8 milijonih letnega dohodka pa zakon predvideva odbitek, in sicer 12% za devet milijon, 8% za deseti milijon in 4% za ostali dohodek.

Med novimi normami, ki jih predlaga zakon, je tudi sistem »samobdavčevanja«, ki bo veljal za svobodne poklice in samostojne delavce, obrtnike itd. Gre, v bistvu za to, da bodo postavljeni slednji pred izbiro. Lahko bodo davke plačevali takoj ob predložitvi prijave in torej na osnovi prijavljenega zneska, ali pa pozneje, ko bodo davčni uradi prijavo pregledali.

S 1. novembrom občutna podražitev bencina

RIM, 2. — Minister za industrijo Donat Cattin je potrdil glasove o podražitvi bencina, ki so se širili že nekaj dni. Prva podražitev bo že s 1. novembrom, druga pa prihodnje leto, morda s 1. januarjem ali pa nekoliko pozneje. Po besedah ministra za industrijo bo datum za drugo podražitev odvisen v veliki meri od izvoznikov nafte, predvsem pa od tega kdaj in kako bodo uveljavili sklep o 10-odstotni podražitvi petroleja.

Vprašanje je še, za koliko se bo bencin podražil s 1. novembrom. Donat Cattin je bil v tem pogledu nejasen, iz njegovih besed in iz vesti, ki so jih zbrali časnikarji, pa naj bi podražitev znašala od 15 do 20 lir, po drugi podražitvi pa naj bi cena bencina narasla na 350 lir.

Hkrati z bencinom se bo podražilo tudi plinsko olje in sicer za 15 do 16 odstotkov, kar bo bre-menilo za okrog 15 milijard lir izdatke Italijanov za ogrevanje. Ne bo se pa spremenila cena kurilnega olja, ki je že itak najvišja v Evropi.

V zvezi s podražitvijo bencina je vsedržavna zveza prevoznikov zadrževala javnost kratko sporočilo, v katerem poudarja, da bi podražitev bencina sprožila nov inflacijski val, kar bi občutno prizadelo prevoznike ter posredno male industrijske obrate.

VLADO BARABAŠ

Demokratska Evropa protestirala proti Francovemu terorju

RIM, 2. — V vsej Evropi je bil danes dan solidarnosti s španskim ljudstvom ter protesta proti usmrtni petih protifrankistov.

V okviru te pobude je bila tudi v Italiji simbolična 15-minutna stavka, ki jo je proglasila sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL in ki je zadevala vse proizvodno dejavnost. Ves dan pa je veljal bojkot za pove-zavo in telekomunikacije s Španijo. Španija je danes v bistvu ostala popolnoma odrezana od Evrope.

V Rimu se je več desetstisočev ljudi udeležilo manifestacije, ki jo je organizirala enotna federacija CGIL, CISL in UIL. Manifestaciji so se pridružila mladinska gibanja KPI, PSI, PRI, ACLI, PDUP, katoliška organizacija »Comunione e libertà«, CONI, ONPI, sindikalna organizacija poštinih delavcev in številni tovarniški sveti. Prvi je stopil na govorniki oder tajnik rimske delavske zbornice Leo Canullo, ki je pozval evropske sindikalne organizacije, naj sprejeto druge pobude, da bi dokončno strli poslednji fašistični režim v Evropi. Canullo je predlagal zamrznitev odnosov s Španijo do ponovne vzpostavitve svobode v tisti državi. Takoj za njim je spregovoril tudi generalni tajnik španske federacije dela Garcia Duarte, nato pa še tajnik CISL Storti.

Kakih 30 tisoč oseb se je na središčnem Trgu Duomo v Milanu udeležilo manifestacije proti zločinom španskih fašistov. Shod sta organizirala sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL ter stalni protifašistični odbor. V uvodu je spregovoril O-

Tudi v Trstu je v okviru protifrankistične akcije, ki so jo proglasile sindikalne in druge demokratske organizacije, bil ljudski shod, ki se ga je udeležila dokajšnja množica ljudi.

(Nadaljevanje na 6. strani)

OB EVROPSKEM DNEVU SOLIDARNOSTI STRNJENA STAVKA IN VELIČASTNA MANIFESTACIJA NA TRGU GOLDONI

Demokratski Trst enotno obsodil španski fašistični režim

Župan Spaccini: Bridke izkušnje preteklosti utrjujejo našo zavest, da mora biti Trst stičišče za sodelovanje - Dolinski župan Edvin Švab o nujnosti aktivnega in borbenega antifasizma

Demokratski Trst je včeraj enotno manifestiral za svobodo v Španiji in obsodil brutalno nasilje fašističnega režima. Od 11. do 11.15 se je delo povsod ustavilo: po tovarnah, v trgovinah in na drugih delovnih mestih so ljudje za trenutek prešli v delo in njih misli so poletele v Španijo, kjer je položaj približno takšen, kot je bil pri nas, v našem mestu, med fašistično tiranijo.

Zvečer pa se je na Trgu Goldoni ta borbeni duh ponovno izkazal v veličastnem enotnem zborovanju, ki ga je priredila sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL. Na častni tribunali so bili prisotni sindikalni zastopniki vseh treh organizacij in raznih kategorij ter tujniki tržaških strank: za KPI Rossetti, za PSI Gherzi in za KD Rinaldi, župani okoljskih občin, Švab za dolinsko, Pavel Colja za republiško in Guštin za zgonsko občino, medtem ko je v Rimu zadržanega posl. Škerka zastopal podžupan devinsko - nabrežinske občine Caldi. Prisoten je bil tudi tržaški župan Spaccini, ki je po uvodnem pozdravu tajnika sindikalne federacije CISL Battelinija podčrtal, da je demokratski Trst vedno dvignil svoj glas proti zatiranec in za svobodo narodov.

V tem ni nič retorici, je nadaljeval župan Spaccini, temveč to spada že v notranjo zavest. Samo tisti, ki je bridko občutil izgubo svobode, ki ve koliko solza in koliko krvi je potrebno v boju, da se ponovno izbojuje, razume sedanja drama španskega ljudstva. Naša dolžnost je, da počastimo pet žrtev španskega fašizma. Toda to ni samo stvar človeške usmiljenosti. Španska diktatura je tudi za nas rana. To je diktatura, ki zahteva nove žrtve, ki se otepa v smrtnih kričih, a nadaljuje s svojim strahotnim zatiranjem.

Ta diktatura bo padla zato, ker je pravičnica jeza zatiranih vedno strahotna in neustavljiva. Francov režim se je poridil pred štiridesetimi leti z zločinom in umira prav tako z zločinom. Ves svet protestira jasno in odločno, zato da bi Španija zasijala svoboda.

Župan je nato dejal, da tudi pri nas fašizem poraja nasilje, atentate in uboje. Zaradi tega rečemo, ponovno, ne fašizmu, ne diktaturam in vsem tistim, ki fašizem podpirajo. Ko izrekamo obsodo, se v Trstu zavedamo, da nismo nekaj posebnega, temveč da se je prikratk celotna Evropa združila in na pritisk ljudstva obsodila strahotni zločin.

Župan Spaccini je nato prešel na obravnavo tragičnih izkušenj Trsta in izredne občutljivosti prebivalcev za življenjske vrednote, ki jih predstavlja svoboda in mir. To je še zlasti važno sedaj, ko se okrog nas vrše mednarodno pomembni dogodki, pa čoprav na drugačen način kot v preteklosti, ki je polna žalovanj in trpljenj.

Župan je v tej zvezi dejal, da tokrat ni čas, da obnovimo strahove preteklosti in vojne bolečine. Danes izražamo voljo, da začelimo

rane in da delamo za današnji in juturni mir. Zato potrjujemo, da mora biti Trst mesto, kjer se ljudje srečujejo, evropsko mesto, stičišče dveh različnih svetov, saj je sodelovanje važno za Evropo, nujno pa je za Trst, kar je osnovni pogoj za njegov obstoj in edina perspektiva za njegov razvoj.

Župan Spaccini je nadaljeval, da ta čustva prav gotovo deli z veliko večino prebivalstva in da je prepričan, da bodo ta čustva prišla do izraza med svobodno razpravo, ki bo, po zaključku parlamentarne debate, v izvoljenih svetih dežele in Trsta. Tudi tokrat se bo izkazala volja, da brez miru za Trst ni jutrnega dne. Treba je upoštevati stvarnost, v kateri je lahko naša skupnost protagonist, zato da bomo gradili bodočnost skupaj z drugimi evropskimi narodi.

Za njim je spregovoril dolinski župan Edvin Švab, ki je dejal, da smo se zbrali zato, da potrdimo našo aktivnost in borbenost do mračnjastih sil, ki v interesu maloštevilnih nastavljajo kolo zgodovine. Edvin Švab je nato rekel: »Danes naše mesto objokuje, solidarizira in obsoja zločinski uboj španski antifasizem. Pred 45 leti smo doživljali podobno španjo na bazovski planoti, ko so iste mračnijaške sile, nasilno in za zgled ostalim, zločinsko pobile štiri slovenske fante, štiri brezpravne državljane in antifasiste. Minilo je 45 let od tistega jezenskega jutra, smo v letu, ko ves svet proslavlja 30-letnico vojaške zmage nad zločinskimi nacifasizmom. Življenje nas uči, da mračnjastva in kali diktatorskega fašizma ni mogoče odpraviti z vojaško zmago. Teh 30 povojnih let nas je izučilo, da ni svoboda, enakopravnost, demokracija neka trajna pridobitev.«

Nato je dolinski župan podčrtal, da zavest o svobodi, enakopravnosti in demokraciji vedno bolj dozoreva v vseh narodih in državah Evrope in sveta. To pa ni dovolj, saj se mora naša ogorčenost in naša obsoda pretvoriti v konkretno dejanje.

»Besede in opredelitve, izrečene ob tem žalostnem dogajanju za španski narod, morajo najti svoje domovanje v naših solah, v naših društvih, in delovnih mestih, v vseh organih oblasti od najmanjše občine pa do rimskih vrhov. Da gre utrip našega mesta v to smer, je zgovoren kakor današnje zborovanje, ki predstavlja najširšo družbeno stvarnost.«

Ferri in Race o sporazumih

Izjavi po koprski in ljubljanski TV

Vršilec dolžnosti predsednika Unije Italijanov za Istro in Reko Luigi Ferri in predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze Boris Race sta včeraj po italijanski koprski in po ljubljanski televiziji podala daljši izjavi o doseženih italijansko - jugoslovanskih sporazumih. Oba vodilna predstavnika pomemb-

nih manjšinskih organizacij sta ugodno ocenila dokončno ureditev mejnega vprašanja in z njo povezane sporazume, saj se tako utrjuje stabilnost in se ustvarjajo širši pogoji za še nadaljnje sodelovanje. Še zlasti pa sta se zaustavila na konkretnih vprašanjih, ki zanimajo slovensko narodnostno skupnost v Italiji in italijansko skupnost v Jugoslaviji in v okviru stvarnih pogojev obravnavala vprašanja narodnostne zaščite.

Zaradi umorov v Španiji

Jutri v Sesljanu enotna protestna manifestacija

Jutri, v soboto, 4. t.m., bo na glavnem trgu v Sesljanu občinsko zborovanje v znak solidarnosti s španskim ljudstvom, ki ga prirejajo stranke ustavnega loka v sodelovanju z občinsko upravo. Predlog za zborovanje, ki se bo začel ob 17.30, so sprejeli načelniki svetovalskih skupin strank ustavnega loka na zadnji seji. Gre za prvo večjo enotno politično manifestacijo v Sesljanu.

Za njim je spregovoril dolinski župan Edvin Švab, ki je dejal, da smo se zbrali zato, da potrdimo našo aktivnost in borbenost do mračnjastih sil, ki v interesu maloštevilnih nastavljajo kolo zgodovine.

Edvin Švab je nato rekel: »Danes naše mesto objokuje, solidarizira in obsoja zločinski uboj španski antifasizem. Pred 45 leti smo doživljali podobno španjo na bazovski planoti, ko so iste mračnijaške sile, nasilno in za zgled ostalim, zločinsko pobile štiri slovenske fante, štiri brezpravne državljane in antifasiste. Minilo je 45 let od tistega jezenskega jutra, smo v letu, ko ves svet proslavlja 30-letnico vojaške zmage nad zločinskimi nacifasizmom. Življenje nas uči, da mračnjastva in kali diktatorskega fašizma ni mogoče odpraviti z vojaško zmago. Teh 30 povojnih let nas je izučilo, da ni svoboda, enakopravnost, demokracija neka trajna pridobitev.«

Nato je dolinski župan podčrtal, da zavest o svobodi, enakopravnosti in demokraciji vedno bolj dozoreva v vseh narodih in državah Evrope in sveta. To pa ni dovolj, saj se mora naša ogorčenost in naša obsoda pretvoriti v konkretno dejanje.

»Besede in opredelitve, izrečene ob tem žalostnem dogajanju za španski narod, morajo najti svoje domovanje v naših solah, v naših društvih, in delovnih mestih, v vseh organih oblasti od najmanjše občine pa do rimskih vrhov. Da gre utrip našega mesta v to smer, je zgovoren kakor današnje zborovanje, ki predstavlja najširšo družbeno stvarnost.«

Ferri in Race o sporazumih

Izjavi po koprski in ljubljanski TV

Vršilec dolžnosti predsednika Unije Italijanov za Istro in Reko Luigi Ferri in predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze Boris Race sta včeraj po italijanski koprski in po ljubljanski televiziji podala daljši izjavi o doseženih italijansko - jugoslovanskih sporazumih. Oba vodilna predstavnika pomemb-

Na govorniški tribuni med sinočno manifestacijo

VELIKO ZANIMANJE ZA NOVE GOSPODARSKE MOŽNOSTI

Prvi umirjeni, toda pozitivni odmevi tržaških prebivalcev o vsebini sporazumov

Boljši pogoji za boj Slovencev za svoje pravice - Enotna fronta strank ustavnega loka

Po mestu, v tovarnah, na delovnih mestih je povsem mirno. Niso se izpolnila pričakovanja tistih, ki so napovedovali strahotne stvari, če bi tudi z italijanske strani uradno priznali obstoj teje. Predvsem so se oddahnili tudi tisti trgovci, ki so včasih ne nekoliko prepovedi poslali določene kroge, ki so jih plašili z nevarnostjo zapiranja meje. Uradna sporočila zunanjega ministra Rumorja in jugoslovanskega zunanjega ministra Minicija so bila jasna in iz njih izhajalo, da bo meja še bolj odprta ter da se ustvarja nova industrijska cona, ki bo omogočila še tesnejše gospodarsko sodelovanje.

Na mejnih prehodih je bilo vse normalno. Promet se je odvijal redno. Morda je bila različica samo v tem, da so bili policisti na treh ali na oni strani še nekoliko vljudnejši, ali pa je to samo vtis, ki nam ga je povedal hotel, ki se je kot neverni Tomaž hotel sam prepričati, če je še vse po starem.

Seveda pa to ni bilo edino konkretno vprašanje, o katerem so prebivalci Trsta, mestne okolice in širšega področja dežele živno raz-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega izhaja, da so se tako na mednarodnem planu, kot znotraj države, z uditvijo demokratičnih sil, ustvarili novi, boljši pogoji. To velja za celoten kompleks vprašanj narodnostne zaščite, še zlasti pa so zanimive perspektive glede gospodarskega sodelovanja, pri katerem so slovenski operaterji že doslej odigrali zelo važno vlogo in ki jo bodo prav gotovo še utrdili v prihodnje.

Trst skratka sprejema novo stvarnost resno, brez posebnega navdušenja, toda kot novo stvarno možnost, ki odpira mestu pomembne gospodarske, politične in druge perspektive. Ureditve meje in ureditve odnosov med Italijo in Jugoslavijo vsekakor ne pomeni samo boljše odnose in sodelovanje, temveč je tudi resen element stabilnosti za vso Evropo.

Vse to pa tudi pomeni, da so se v Italiji na splošno, in tudi pri nas, s sporazumom utrdile napredne in demokratske sile, ki obstajajo v vseh strankah ustavnega loka in da so nazadnjaške sile potisnjene ob stran. To je seveda strateški rezultat nove politike in novih odnosov, katerega rezultati so trajni. Odprto pa je vprašanje taktične bitke, ki se bo vodila v prihodnjih dneh, predvsem v vseh krajevnih svetih: najprej v terek v delovnem svetu, nato v sredi v občinskem in končno v četrtih. Po tržaškem pokrajinskem svetu. Povod je že ustvarjena trdna fronta strank ustavnega loka, ki bodo glasovale za enotne resolucije, s katerimi se bodo izrekle za odprto mejo in za sodelovanje. Prav povsod pa obstajajo tudi posamezniki in skupnine, za katere še ni jasno, kako se bodo odločili. Žal so tokrat točne - drugače običajno tendenciozne in izmišljene - vesti italijanskega dnevnika, da podžupan Giuricin še vedno vztraja na svojem znanem stališču, ki se približuje pozicijam neofasistov. Ni pa si mogoče niti zamisliti, da bi socialistični podžupan v terek glasoval skupaj s fašisti.

Vse kaže, da fašisti, niti skrajni desničarji, ki jih organizira Sardo Albertini, ne nameravajo prirediti nobenega javnega zborovanja. Očitno je bil propadli ponedeljkov pokus neofasistov dovolj zgovoren dokaz, kaj Trst v resnici želi. Zanimivo je tudi, da je do tega rezultata prišlo kljub izrednemu naporu dnevnika «Il Piccolo», ki je včeraj ponovno pozval k reakciji in ki je posvetil temo vprašanju izredno pozornost.

● V nedeljo, 5. t.m. bodo stavalci uslužbenci tržaške ustanove za kon-

pravljali. Še zlasti Slovence je zanimala konkretna zaščita in uresničevanje narodnostnih pravic, ki izhajajo iz črke in predvsem iz duha zapisanih mednarodnih obveznosti.

Tri tvezi je Slovenska kulturno - gospodarska zveza poudarila jasno stališče, iz katerega

V PALAČI COSTANZI
Jutri otvoritev prve
razstave kraških gob

V umetnostni dvorani palače Costanzi bo jutri ob 17.30 otvoritev 1. razstave kraških gob. Prireditelj in pokrovitelj te pobude, ki je nekako novost vzbudila precej zanimanja, je tržaška občina, organizacijsko breme pa sta prevzela še občinski naravoslovni muzej ter tržaška sekcija mikološke skupine «G. Bresadola». Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 17. do 20. ure in sicer do 12. t. m.

V okviru te 1. razstave kraških gob bodo v veliki dvorani liceja Dante, Ul. Giustiniana 5, štiri predavanja o gobah. V torek, 7. t. m., bo o temi «Goboslovce pri iskanju gob» govoril Alberto Sessi, v sredo, 8. t. m., bo prof. Arturo Ceruti predaval o gobah v prehrani ter o njihovem pomenu za gozdno ekologijo, v četrtek, 9. t. m., pa bo predavanje dr. Paola Coste o gojenju gob. Zadnje predavanje bo v nedeljo, ko bo o temi «Človek in narava» govoril inž. Bruno Cetto. Prva tri predavanja se bodo pričela ob 19.30, zadnje pa ob 17. Na vseh bo tudi predvajanje diapozitivov. Vstop je prost.

Nazadnje naj še dodamo, da bo v teh dneh izšla knjiga prof. Renata Mezzena, direktorja naravoslovnega muzeja, o kraških gobah. Gre za žepno izdajo, v kateri je približno 200 barvnih ilustracij in ki je izredno jasna v razlagah. Predstavitelj 1. razstave kraških gob bo danes v častniškem krogu na Korzu 12 ob 11.30. Prisoten bo prof. Renato Mezzena.

KULTURNA DRUŠTVA, ZVEZA EMIGRANTOV
in ZVEZA PARTIZANOV ANPI iz BENEČIJE

organizirajo v nedeljo, 5. oktobra, ob 15. uri v Teatru A.
Ristori v Čedadu

PROSLAVO
30-LETNICE
OSVOBODITVE

PROGRAM

Svečani govori, recitacije in nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora s pesmimi odpravnosti iz vse Evrope pod vodstvom Oskarja Kjudra ter nastop glasbenika Antona Birtiča.

VSTOP JE PROST!

Obvestilo SGZ
za trgovce

Slovensko gospodarsko združenje poziva še enkrat vse, ki so vpisani v bolniško blaginjo trgovcev in ki niso še poslali bolniški blaginji prijave o dohodku podjetja za leto 1974, na podlagi katerega bodo izvršeni v devetdesetstopenjsko kategorijo, naj se čimprej zgledajo v uradih združenja, ker je rok že potekel in zamudnike lahko uradno v posamezne kategorije po lastni uvidenosti, se pravi, tudi precej višje kakor bi ustrezalo njihovim dejanskim dohodkom, kar prinaša večje letne prispevke.

Seminar o vprašanjih
obvezne šole

Koordinacijski center za demokracijo upravljanje šole, ki ima sedež v Trstu, Ul. sv. Franciška 4/1, prireja seminar za starše in šolske učitelje o vprašanjih obvezne šole. Seminar se prične drevi ob 18. uri, ko bo Fabio Marchetti govoril o odnosih med šolo in krajevnimi ustanovami. Nato bodo didaktični ravnanji dr. Casini ter tajnika višjih srednjih šol, knjigovodja Pesel in dr. Cantoni govorili o upravnih šolskih organih in upravljanju šole.

Jutri popoldne ob 9. uri bo dr. Gabriella Pacella iz Rima govorila o doprinosu, ki ga lahko nudijo šolski voljeni organi kulturni in didaktični prenosovi šole. Sledila bo razprava, ki se bo nadaljevala tudi popoldne. V soboto ob 9. uri bo sta dr. D'Elisava in pokrajinski zdravnik dr. Fabiani govorila o zdravstvu v šoli in o vključitvi prizadetih otrok v obvezno šolo. Sledila bo razprava o zaključki seminarja.

Seminar bo na sedežu ENAIP v Trstu v Istrski ulici 57. V času zasedanja bodo v bližnji telovadnici skrbeli za otroke, katerih starši se želijo udeležiti seminarja.

Pritisk sindikata
upokojencev na vlado

V sredo se je na svojem sedelu sestal glavni odbor pokrajinske federacije CGIL za upokojence ter je razpravljal o sporu med sindikati in vlado glede odobritve novih določil za upokojene državne uradnike. Skupno z ostalimi sindikalnimi federacijama CISL in UIL je glavni odbor sklenil, da bo promoviral širšo akcijo za obvestitev javnosti, da bi tako vlada čimprej odobrila določila, ki so bila že sprejeta v okviru medministrskih razprav.

Glavni odbor pokrajinskega sindikata CGIL za upokojence je tudi sklenil prispevati po sto tisoč lir za odbor za solidarnost z demokratičnimi Španci in za odbor Italija - Čile.

Zaplenjeni časopisi
Avanguardia operaia

V torek sta dva karabinerja na Opčinah zaplenila letake in časopise, ki so jih delili predstavniki politične organizacije Avanguardia operaia. Ta ukrep sta orožnika upravičila z ugotovitvijo, da mladeniči nimajo dovoljenja za ... krošnjarenje. Avanguardia operaia v zvezi s tem dejanjem opozarja, da so že večkrat karabinjerji preprečili razdeljevanje letakov na Opčinah pod najrazličnejšimi pretekami. Enkrat so tudi pridržali za 2 uri mlada predstavnika gibanja, seveda brez nikakršne formalne obtožbe. Zato Avanguardia operaia odločno protestira proti takemu početju, ki ga označuje kot nezakonito.

VELIKO PRIČAKOVANJE GORIŠKIH OBČANOV
NA DANAŠNJI SEJI OBČINSKEGA SVETA
V GORICI RAZPRAVA O UREDITVI MEJE

Realistična stališča vseh strank ustavnega loka bodo potisnila fašiste v popolno osamljenost - Fašistična gesla po mestnih zidovih

Danes ob 18.30 se v Gorici sestane občinski svet. Za to sejo so svetovalci dobili zajeten dnevni red, v katerem so v glavnem nanašajo sklepi občinskega odbora, sprejeti na podlagi pooblastila, ki jih bodo morali svetovalci odobriti. Toda bolj kot odobritev odbojnih sklepov in odobritev ostavke fašističnega svetovalec Pedronija ter vstop svetovalca MSI dr. Ettore Romolija je pozornost javnega mnenja posvečena obnašanju občinskega sveta glede pravnega priznanja meje med Italijo in Jugoslavijo, vprašanja, ki ga posebno skrajna desnica umetno napihuje in ga izrablja za svoje politične spekulacije.

Na podlagi izjav, ki so jih vodili politiki strank ustavnega loka dali beneskimu dnevniku, ne bi smele na seji priti do nikakršnih presenečenj ter bi morali biti fašisti osamljeni. Goriški župan Pasquale De Simone je namreč za ta list izjavil, da brez gotovosti glede meje Gorica ne more napredovati. «Začasnost meje nam je povzročala izgubo dragocenega časa in tudi denarja», je dejal župan ter s tem v zvezi omenil oddajo gradnje avtoporta, ne da bi sploh vedeli, če bodo na tistem kraju odprli mejo za mednarodni mejni prehod.

Tudi pokrajinska tajnika obeh levičarskih strank, socialist Mario Del Ben in komunist Tullio Paiza, sta podala ugodno izjavo glede sporazuma. Del Ben vidi v sporazumu odstranitev nevarnega žarišča napetosti, Paiza pa uresničevanje duha helsinške konference. Hkrati izraža Paiza upanje, da bodo demokracije sile sposobne zavrniti fašistično provokacijo.

Ugodno ocenjujejo sporazum tudi voditelji vseh meščanskih strank. Tako je pokrajinski tajnik KD Luigi Longo izrazil vero, da bo došen pravičen sporazum in da bo upošteval recipročne interese. Po njegovem mnenju bo ureditev meje pomagala odstraniti zapreke, ki so onemogočale nove oblike sodelovanja. Socialdemokrat Zucali je za realistično gledanje in ukrepanje, čeprav dovoljuje možnost, da bo sporazum tudi boleč. Tajnik republikanske stranke Luciano Luciani zagovarja sporazum, do katerega je bilo potrebno priti s smislom za stvarnost in za medsebojno prijateljstvo, ter dodaja, da je dokončna razmejitve za Gorico bistvena pomena.

Fašist Enno Pascoli je bil izmed vseh drugačenega mnenja. Po njegovi oceni naj bi bile prednosti, ki naj bi jih imela Italija z dosegom sporazuma, samo sladkorček, češ da bi morala te prednosti imeti že z mirovno pogodbo. Pač pa je nekoliko kasneje fašistični svetovalec razkril svoje pravo naravo, ko je rekel, da Italija ne bi smela podpirati sporazuma in počakati na Titovo smrt, ker naj bi potem nastal za Italijo ugodnejši položaj.

Fašisti skušajo priti iz osamljenosti z najrazličnejšimi razpovedovanjem nacionalističnih in irendentističnih čustev, od objave razglašala na svoji oglasni deski, kjer se v celoti pridružujejo stališču Il Piccola ter pozivajo svoje pripadnike, naj ga berejo, do pisanja gesel po zidovih, v katerih blati goriškega nadškofa. Prav gotovo bodo skušali uprizoriti provokacijo tudi na današnji seji občinskega sveta, vendar so napredne sile budne in pripravljene, da vsako provokacijo, ki bi poleg drugega predstavljal žalitev omikanega in strnega goriškega prebivalstva, Italijanov in Slovencev, že v kati zatrejo.

Protest dijaškega odbora
zaradi ukinitve 4. in 5. razreda na trgovski šoli

Številnim zahtevam, ki so bile izražene v političnih organizacijah, izvoljenih ustanovah, šolah in ki so privedle do parlamentarnega posega poslance Alaina Škerka, naj se namreč obnovi nadaljevalni tečaj na trgovski šoli v Gorici, se je večeraj pridružil tudi enotni dijaški odbor, ki nam je poslal naslednje protestno pismo:

Enotni dijaški odbor slovenskih

višjih srednjih šol v Gorici izraža svoj protest proti ukinitvi IV. in V. razreda državnega strokovnega zavoda za trgovino in zahteva, da pristojno ministrstvo prekliče svojo odločitev.

Dijakom zgoraj omenjenega zavoda je namreč onemogočeno doseči v Gorici diplomo višje srednje šole in torej nadaljevanje študija na univerzi, kar je za današnje pogoje potrebno, saj trgovske izmenjave, zlasti tu ob odprti meji med Italijo in Jugoslavijo, zahtevajo strokovno sposobno osebje, ki obvlada slovenski in italijanski jezik.

Enotni dijaški odbor

Solidarnostni izrazi
španskim rodoljubom

Pokrajinska sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL je večeraj okoli 200 italijanskih in evropskih častnikov, strokovnjakov na vinogradniškem področju. Ob tej priložnosti bo Agriturist pripravil v nekem lokalnem srečanju z gosti, katerim bodo orisali značilnosti teh vinorodnih krajev.

V okviru sodelovanja med združenji je delovna komisija povabila v naše kraje voditelje združenja gibanja iz Slovenije in Hrvaške. Delegacija bo danes ob 16. uri obiskala združeno vinsko klet v Krmnu.

V PRIREDBI DOMSKE SKUPNOSTI GOJENCEV

Na triidnevnem seminarju so se dijaki
soočali z današnjo mladinsko stvarnostjo

Mladinci so razpravljali o vprašanjih, ki se pojavljajo v domski skupnosti, ter o odnosih z vzgojiteljskim kadrom - Izlet v Istro

V prvi polovici prejšnjega tedna je bil v dijaškem domu «Simon Gregorčič» v Gorici triidnevni seminar, ki ga je priredila domska skupnost gojencev. Seminarja se je udeležilo okoli dvajset višješolcev z Goriškega. Kot je v svojem pozdravnem govoru udeležencem povedal, je bil namen seminarja ta, da se starejši gojenci doma zberejo še pred pričetkom šolskega leta in vnaprej programirajo dejavnost domske skupnosti. Poleg tega naj bi seminar služil tudi za analizo dosežanj delovanja za pridobitev novih izkušenj ter za povečanje članstva domske skupnosti.

Prvi dan seminarja se je odvijal po sodobnih metodah skupinskega dela. Udeleženci so se razdelili v tri skupine, ki so obravnavale vprašanja o odnosih med šolo in dijaškim domom, o življenju in delovanju domske skupnosti ter o športni in rekreativni dejavnosti v dijaškem domu. Diskusija po skupinah je bila zelo koristna in zanimiva, saj so vsi udeleženci aktivno posegli v razpravo in s svojimi predlogi pripomogli k izboljševanju programa za bodočo dejavnost.

Drugi dan seminarja je bil posvečen srečanju med udeleženci in vzgojitelji. Gojenci so seznanili vzgojitelje z opravljenim delom in s predlogi, ki so jih izoblikovali prejšnjega dne. Skupaj so skušali še vnaprej določiti, kakšna naj bi bila dejavnost domske skupnosti v novem šolskem letu. Tako gojenci kot vzgojitelji so bili mnenja, da bi se v bodoče delovanje domske skupnosti usmerilo v skupinsko delo: tak način omogoča večjo diskusijo in nudi gojencem možnost samostojnega razmišljanja. Vzgojitelji so jih nato povabili na večerjo v dijaškem domu, kjer so jim predstavili delo skupnosti in nudi gojencem možnost samostojnega razmišljanja. Vzgojitelji so jih nato povabili na večerjo v dijaškem domu, kjer so jim predstavili delo skupnosti in nudi gojencem možnost samostojnega razmišljanja.

stvo pripravilo že v ponedeljek v Tržiču manifestacijo, katere se je udeležila velika množica ljudi.

Simbolične stavke se je udeležil velik del slovenskih profesorjev, ki so se odzvali pozivu sindikata slovenske šole. Šolniki so četrtno stavko izkoristili, da so dijakse seznanili z bojem španskih rodoljbov proti Francovemu režimu.

Častniki obiščejo
goriska Brda

Goriška Brda bo danes obiskalo okoli 200 italijanskih in evropskih častnikov, strokovnjakov na vinogradniškem področju. Ob tej priložnosti bo Agriturist pripravil v nekem lokalnem srečanju z gosti, katerim bodo orisali značilnosti teh vinorodnih krajev.

V okviru sodelovanja med združenji je delovna komisija povabila v naše kraje voditelje združenja gibanja iz Slovenije in Hrvaške. Delegacija bo danes ob 16. uri obiskala združeno vinsko klet v Krmnu.

REAKCIJA NA DEŽELNI ZAKON

KPI NASPROTUJE IZGRADNJI
ŠPORTNE HALE DRUŠTVA UGG

Deželna sredstva naj se uporabijo za športne objekte šolskega in javnega značaja

Objava deželnega zakona o finansiranju palače za športno društvo UGG (800 milijonov lir za 20 let) še vedno vznemirja občane. Večeraj je svoje stališče do tega vprašanja objavila mestna sekcija KPI, v katerem se sprašuje, kako je mogla dežela s tolikšno lahoto sprejeti zakon o gradnji športne palače za profesionalne potrebe, ko pa primanjkuje v mestu najosnovnejše športne naprave šolskega in javnega značaja. Komunisti se sprašujejo, zakaj se gradi tako drag objekt, ko pa primanjkuje stanovanj, ko ni urejeno vprašanje zdravstva, šolskih zgradb in otroških vrtcev. Komunisti se nadalje sprašujejo, zakaj je dežela s prioriteto sprejela zakon o gradnji tega objekta, medtem ko se poživlja na sleherni obliki demokracije in programiranja ter prostorskega načrtovanja, vključno načrtovanja storitev.

KPI ugotavlja, da ne gre za prioriteto izbiri, ampak za privilegiranje profesionalnega športa v odnosu do amaterskega. Veliko koristnejše bi bilo uporabiti halo ESPO MEGO, kakor je med drugim označeno tudi v regulacijskem načrtu.

Komunisti vidijo v naglici s katero hočejo objekt zgraditi, željo po zadovoljevanju lokalističnih in re-

prezentacijskih potreb, ki bi v odnosu na palačo ESPO MEGO predstavljali dvojnik, za katerega bi morala skupnost odšteti velike denarje za vzdrževanje in upravljanje. To pa pomeni, da so razlogi, katerih se nekaterim strukturam tako mudi zgraditi športno halo za košarko, samo navidezno ljudskega značaja. Z izgradnjo športne hale bi se v Gorici zaključila vsakršna nadaljnja športna gradnja, kar bi škodovalo demokratični rasti mesta, ter bi preprečevalo razvijanje športa po rajonih in vaseh. KPI predlaga, naj se vsedravnno prvenstvo v košarki vrši v palači ESPO MEGO, sredstva za športno halo pa naj se porabijo za druge športne objekte, za katere naj se izdelata načrt na podlagi predlogov rajonskih svetov in občinskega sveta v Gorici.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 «Pippo, Pluto e Paperino alla riscossa». Barvna risanka.
CORSO 17.00-22.00 «L'eroe della strada». C. Bronson in J. Coburn. Barvni film.
MODERNISSIMO 16.00-22.00 «Tommy». O. Reed in A. Margret. Barvni film.
CENTRALE 17.30-21.30 «Agente 007 vivi e lascia morire». S. Connery. Barvni film.
VITTORIA 17.00-22.00 «Esotika, erotika, psicotika». S. Venturini in E. Remberg. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 «Piedone a Hong Kong». Barvni film.
PRINCIPE 20.30 Glasbena predstava.

Nova Gorica

SOCIA «Ljubimke», francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Smrtsonna pista», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «V službi njenega veličanstva», ameriški barvni film ob 19.30.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Licia Bernot, Antonella Narduzzi, Jarko Olivero, Isabella Sammer, Francesca Santarelli, Paolo Gabrielli, Annalisa Marini.
SMRTI: 70-letni glasbenik Luigi Campolieti, 61-letna upokojenka Elsa Mucchiuti, 66-letni upokojenec Alojz Begus, 49-letni delavec Adelchi Giusto, 92-letni upokojenec Giuseppe Facchini.

TRGATEV SE NAGIBA H KONCU

V vzhodnem delu Brd so letos
že potrgali skoro vse grozdje

Letošnji pridelek je nekoliko slabši od lanskega - Večina brisrkih vinogradnikov se ukvarja tudi s kletarjenjem in ustekleničenjem vina

Letošnja letina, v vzhodnem delu Brd, na Oslavju in v Števerjanu, se nagiba h koncu. Naši vinogradniki so letos pričeli trgati že v drugi polovici septembra, tako da so trgali stopili med vrstne približno deset dni prej, kot je običaj. Tako zgodnje letnišnje trgati je narokovalo slabo vreme, ki je že v predmestnem času precej nagajalo. Vinogradniki so se namreč bali, da bi jagode začele gniti, če bi jih takoj ne potrgali. Vreme je namreč v prvi polovici septembra kazalo na dež. Ob pričetku trgatve pa so se pojavili lepi in sončni dnevi, tako da so bili brisrki vinogradniki vsaj delno poplačani za trud, ki so ga vložili pri svojem delu. Sončno vreme pa je ugodno vplivalo na samo trgatve, saj je grozdje dobro dozorelo in trgati je potekalo znatno hitreje.

«Letošnja letina», so nam dejali nekateri vinogradniki iz Števerjana in z Oslavja, «vsekakor ni ena izmed najboljših, saj je muhasto vreme, ki je nagajalo že v poletju, preprečilo, da bi trte dobro obrodile. Zahvaliti pa se moramo lepemu vremenu zadnjih septembrskih dnevov, ko je grozdje lepo dozorelo. Med vrstami pa smo med trganjem dobili že precej milega grozdja. To je posledica dežja in večkrat tudi slabe lege vinogradov. Treba je namreč vedeti, da so vinogradi, ki so nasajeni v nižjih kotanjah podvrženi rosi, ki je uničila precej mladih grozdov.»

Ne samo deževno vreme, marveč tudi lega vinogradov je torej vplivala, da je letošnja letina nekoliko slabša od lanske in sploh neprimerljiva z predlansko, ko so zabeležili rekordno trgati. Nekateri vinogradniki so se pritoževali, da bo letošnji pridelek tudi za 30 odst. manjši od lanskega. Na splošno za letošnji pridelek lahko rečemo, da je le delno manjši od lanskega leta. Razlika pa bo predvsem v alkoholni stopnji, ki bo letos za eno do dve stopnji nižja.

Tretji vzrok za letošnjo ne najboljše letino pa ni odvisen od naravnih pojavov, kot sta dež in rosa, marveč od večkrat prepoznega škropljenja trt ali zgrešene uporabe gnojil. Samo tako si namreč razlagamo dejstvo, da imajo neka-

teri vinogradniki letošnji pridelek enak lanskeletnemu, drugi pa celo za 30 odst. manjšega.

Ker so se leto nekateri brisrki vinogradniki prvič posluževali hlikopterja za škropljenje trt, smo se pri njih pozanimali, ali je tak način, ki ga je v Brdih omogočil Konzorcijski zavod, bolj učinkovit od običajnega. Povedali so nam, da je letošnji poskusni način škropljenja znatno hitrejši in tudi cenejši, ni pa tako učinkovit. Hlikopter namreč leti 20-30 metrov nad trtami z določeno hitrostjo, kar seveda preprečuje, da bi se škropilo prilepilo na vsak list.

Konec tega tedna, ko bodo pot-

gali grozdje, se bo pričelo delo v kletih. Kletarjenje je za naše vinogradnike tesno povezano z delom med nasadi. Večina kmetov v Brdih vino tudi ustekleniči in ga prodaja širšem po Italiji. Za tako «dodatno» delo pa je seveda potrebnih več strojev za ustekleničenje vina, za etiketiranje in podobno, kar seveda pomeni dodatno finančno breme. Nekateri vinogradniki pa se niso o prijetili tega dela in grozdje prodajajo kar na debelo (letos cenijo, da ga bodo prodajali po 230-250 lir za kilogram). Vedno manj pa je takšnih, ki pridelujejo samo vino in ga potem prodajajo na debelo raznim trgovcem in gostilničarjem.

Včeraj je bilo na nabrežinski postaji
skoraj dvesto vagonov uvožene živine

Stanje na nabrežinski železniški postaji je iz dneva v dan bolj zastržljivo. Zaradi prenatrpanosti prosoje in openke postaje namreč uprava železnice preusmerja v Nabrežino precejšnje število vovov živine, ki jo Italija uvaža iz Jugoslavije. V zadnjih dneh dosepe preko meje poprečno po 350 železnih vovov dnevno, kar je precej

nad poprečjem in presega zmogli- vosti prosoje postaje ter struktur, s katerimi razpolagajo uvozniki in carina na omenjeni postaji.

Vprašanje povzroča v Nabrežini precej preglaiv. Predvsem je treba povedati, da živine se ni pregledal živinozdravnik in bi bila lahko tudi okužena, obenem pa iz vo-

zov zelo snrdi, zlasti če se nekoliko zniža zračni pritisk. Vse to škodi okolju in vzbuja zaskrbljenost pri prebivalcih bližnjih vasi, še predvsem pa kvarno vpliva na zdravljenje v bližnjem nabrežinskem zdravilišču. Zato je nujno, da železniška uprava pošče drugačno rešitev in se ne poslužuje več nabrežinske postaje za skladišče živine.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA GORICO

za jubilejno sezono 1975-1976

Vse predstave v abonmaju bodo v gledališču Verdi. Stalno slovensko gledališče organizira sezono v Gorici skupaj s Slovensko prosvetno zvezo in Zvezo slovenske katoliške prosvete v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve (E.M.A.C.). Vpisovanje abonmentov do 18. oktobra na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Malta 2, tel. 2495, ter v Katoliškem domu, Drevoed XX. septembra 85, tel. 81120. Abonent se vpisuje tudi na sedežu prosvetnih društev.

CENE ABONMAJEV ZA ŠTEDEM PREDSTAV

Prvi sedeži (parter in balkon) 10.000 lir
Drugi sedeži (parter in balkon) 7.000 lir

Tudi letos razpisujemo družinski abonma, ki omogoča družinam skupen obisk z osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji član doplač po 4.000 lir. Mladinski abonma velja za vse sedeže in stane prav tako 4.000 lir.

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Vjekoslav Kaleb:

Čudoviti prah

Roman, po katerem je bil napravljen tudi istoimenski film o partizanskem življenju.

Po romanu hrvatskega pisatelja Vjekoslava Kalebja Čudoviti prah izdelan istoimenski film smo že gledali v kinematografih. To dejstvo pa najbrž ne bo zmanjšalo zanimanja za knjigo, morda bo celo povečalo njeno priljubljenost. Založba Mladinska knjiga je torej izdala slovenski prevod Kalebovega partizanskega romana in z njim predstavila pisatelja slovenski javnosti, ki Kalebja ne pozna, čeprav sodi ta pisatelj med najbolj renomirane sodobne hrvatske pripovednike. Roman je prevedel Miroslav Rastar, ki je očitno tudi avtor (nepodpisane) uvoda. Ta uvod predstavlja avtorja slovenskim bralcem, obenem pa tudi karakterizira Čudoviti prah.

Vjekoslav Kaleb (rojen je bil leta 1905 na Murterju pri Šibeniku in je bil po poklicu učitelj po osvoboditvi pa svobodni pisatelj) je predvsem avtor kratke proze. Zato žel je pisati novele in se je s prvo tiskano novelo pojavil v javnosti že leta 1938. Leta 1940 je izšla prva zbirka njegovih novel, nato leta 1942 druga zbirka. Po osvoboditvi je pod naslovom Brigada izdal tretjo novelistično zbirko, nato roman iz okupacije Ponižane ulice in kratke roman iz Dalmacije, v katerem je prikazal italijansko okupacijo. Četrta zbirka novel je dal naslov Smrtni zvoki peti pa Nagel veter. Vmes je leta 1954 izdal poetičen partizanski roman ali daljšo novelo Čudoviti prah, katero dobivamo danes kot po izidu tudi v slovenskem prevodu.

Roman Čudoviti prah bi morda prej imenovali partizanski potopis kot po roman. Delo namreč nima klasične zgodbe romana, nima ne zapleta, ne razpleta, temveč pripoveduje o dveh partizanih, ki sta se po ofenzivi na Sutjeski izgubila in tavača nekje po Bosni, da bi prišla do svojih enot. Pravezaprav ta dva, razhajata partizana vesta, kje so njune enote, zato tudi več dni potujeja v določeni smeri, da bi se pridružila svojim tovarišem. Čeprav jima to pravzaprav ne ustre, pa po mnogih peripetijah na letih na ljudi, ki ju dobro sprejmejo in ju izčrpata na nosilih odnesejo. To je že osvobodeno ozemlje in partizana sta tako rešena vsega najhujšega.

Preprost banjski kmet in delavec na žagi je pri prehodu reke izgubil hlače, ki si jih je slekel, da bi si jih ne zmočil. Tako hodi okoli v šoferskem jopiču in mu pravi Goli. Drugi ga dočeti splitske gimnazije, imenovani deklet. Ta dva sta glavna protagonista pripovedi. Njuna pot, njuna doživljanja na poti, srečanja s četniki, Italijani in Nemci z neprijateljsko nastojenimi domačini, in njuni pogovori polni neresnosti, preproste, neusklajene filozofije, to je vsebina te knjige.

Dogajanje je pravzaprav skromno, njegova junaka sta sorazmerno prav malo govorila. Toda pisatelj je vendar uspešno napisal tekst, ki se kot neke vrste filmski scenarij, bralcu globoko vtisne v spomin.

Junaka pripovedi (in tudi drugi ljudje, ki nastopajo) sta prikazana v gibanju, kar je posebna odlika Kalebovega pisanja. Tudi skopost ali zadržanost pripovedi je posebna značilnost teksta, ki pa ima zelo polno preproste filozofije, r. hlega humorja in duhovitosti in le po izraza na eni strani trpljenje dveh preprostih partizanskih borcev, na drugi strani pa nujno hrepenenje in ljubezen do svobode.

Čeprav v obeh glavnih junakih prevladuje razum nad čustvi, pa vendar spoznavamo dvojice izmed čutečih mladih ljudi, ki sta še vsa pod vtisom bojev, ki vrsto dni lačna pešočita po neznanih svetih, ki pa kljub preprosti in skopemu izražanju trdno verjamejo v resitve in bodočo zmago. Globoka etičnost obeh junakov, poetičnost nekatere dialogov, skopost dogajanja in izražanja, pa vendar sugestivna moč pripovedi, to so poleg jasnih značajev in plastičnosti poglavite odlike tega dela, ki je prejel ob izidu tudi nagrado Zvezde jugoslovanskih književnikov.

Prepričani smo, da bodo tudi slovenski bralci zadovoljni z delom in da je založba, čeprav z zamudno, storila prav, da je poskrbela za slovenski prevod tega originalnega partizanskega teksta.

Sl. Ru.

Kraski motiv: Slivno

RAZMOTRIVANJA LISTA «DIE ZEIT»

Pisec Dostojevski demantira Freuda?

Sovjetski literarni zgodovinar Fjodorov objavil podatke, ki povsem spreminjajo dosedanje »karakteristiko« ruskega klasika

«Bil je to zelo utrujen in bolehen človek, z nepravilno barvo polti in izmučenega ter izbravdanega lica. Za seboj je imel sodni proces, na katerem mu je bila izrečena smrtna kazen, ker se je bil pridružil naprednemu gibanju. Prigal je ga celo na strelišče, kjer je do poslednjega trenutka čakal, da ga bodo prerešali svinčeni izstrelki. Pustili so ga pri življenju, vendar so ga zato poslali v Sibirijo. Fjodor Dostojevski je tedaj preživel strahotne preizkušnje. Toda že pred tem je preizkusil, kaj pomeni človeško trpljenje: v zgodnjih letih je izgubil mater, nato pa tudi očeta, zemljiškega posestnika, ki je strahotno pil in so ga ubili njegovi podložniki.»

Tako beremo v nekem polti ali manj uradnem življenjepis. To da nekateri podatki iz tega »uradnega« življenjepisa Dostojevskega pripadajo bolj fantaziji kot pa zgodovinski resnici. Tako trdi sovjetski literarni zgodovinar Genadij Fjodorov, ki je pred nekaj meseci objavil doslej neznan podatke iz življenja slavnega ruskega pisatelja in najhujših članov njegove družine. Po ugotovitvah Genadija Fjodorova, oče Dostojevskega, Mihail Andrejevič ni bil bogat zemljiški posestnik in tudi ne skopuh, še najmanj na pijanec, pač pa siromahen kmet in bolan človek. Vrhu tega niso ga umorili njegovi podložniki, pač pa je umrl naravne smrti, konkretno od kapi. Fjodorov torej s tem svojim odkrivanjem resnice ruši legendo, ki se je bila ustvarila o tako imenovanem sovrststvu mladim Dostojevskim in njegovim očetom ter o posledicah tega sovrststva na vse njegovo literarno delo. Zgodovinska resnica o Dostojevskem pa najbolj ruši »ugotovitve« slavnega Sigmunda Freuda.

Utemeljitelj psihoanalize, avstrijski znanstvenik Freud je 1928 objavil študijo z naslovom »Dostojevski in očetom«. Pred tem je Freud prečital kratko študijo o psihologiji ruskega pisatelja, ki jo je napisal Neufeld. V tem delu naj bi bil Freud odkril podatke, ki da so mu nudili oporo za njegovo teorijo o odnosu med očetom in sinom. Svojo osnovno tezo je Neufeld utemeljil na spominih ljubove Fjodorove, hčerke Dostojevskega, ki so bili objavljeni leta 1920 in v katerih je ona potr-

dila verzijo o smrti svojega deda. To verzijo je v 80. letih preteklega stoletja posredoval javnosti mlajši brat Dostojevskega Andrej Mihajlovič. Ljubova Fjodorova je prikazala svojega deda kot zemljiškega posestnika, pijanca in zelo avtoritarnega človeka, ki so se ga tudi lastni otroci bali. Ko je imel v rokah takšne podatke, je Freud sklepal, da je bil očetom za Dostojevskega »enajstih šok v življenju in vzrok njegove vroze. Sicer pa je bil Dostojevski nagnjen k nevroti, kot je to ugotavljal Freud. Nadalje je bil Dostojevski biseksualno predisponiran in se je zato moral braniti pred »izredno surovim očetom«. Tudi njegova afektivna epilepsija ter stanje letargičnega spanja, za katerim je zbolel že v otroških letih, vse to se vključuje v te patološke okvire. Dejansko, kot pravi Freud, so se napadi epilepsije pojavili pri Dostojevskem šele po šoku, ki ga je pri njem povzročil očetom. Bojzast je bila zanj neke vrste »kaznovanje« samega sebe, ker si je želel smrti osvobodnega očetov. Da bi podkrepil to tezo, je Freud poudarjal, da Dostojevski ni bolehal za epilepsijo v času, ko je bil na prisilnem delu v Sibiriji.

Freud je sprejel tudi Neufeldovo tezo, da se je Dostojevski v romanu »Bratje Karamazovi« postavljal v Ivanovo, posrednik krivcem za umor starega Karamazova. Freud govori o »očitni povezavi med zločinom v romanu in dejanskim morilcem očetov.«

Toda literarni zgodovinar Fjodorov ruši to psihoanalistično konstrukcijo in svoje argumente utemeljuje na uradnih dokumentih iz dobe smrti starega Dostojevskega ter na drugih preverjenih virih. Predvsem sta naravna smrt očeta Dostojevskega ugotovila in potrdila dva zdravnika, in to neodvisno drug od drugega, kar sta potrdili tudi dve sodišči.

Sovjetski literarni zgodovinar Fjodorov odklanja tudi nekatere trditve ljubove Fjodorove, hčerke Dostojevskega o njenem starem očetu. On trdi, da je bil Mihail Andrejevič Dostojevski cenjen zdravnik, ki je žrtvoval zdravje in premoženje, da bi njegova dva najstarejša sina — Mihail in Fjodor — mogla obiskovati drago inženirsko šolo. Njegova žena je umrla, ko je bila stara 37 let, in mu je zapustila težko breme, da je moral skrbeti za nič manj kot sedem otrok, od katerih je najmlajši bil star komaj pol- drugo leto. Kmalu zatem je Mihail Andrejevič prišel v težke finančne težave in hudo zbolel. Ni mogel niti več delati in je hkrati propadel tudi njegov pokus, da bi nekoliko uredil svoje razmeroma majhno premoženje.

Pred smrtjo je iz svojega naselja pisal enemu izmed svojih otrok takole: »Snež je padal vse do maja. Nato je nastopila vročina. Velika suša in marsikaj slabega. Ne grozi nam le siromaštvo, pač pa tudi surova lakota.«

Delo sovjetskega literarnega zgodovinarja Genadija Fjodorova o Dostojevskem so sovjetski kritiki in literarni zgodovinarji zelo pozitivno ocenili. Z ene strani so se v zvezi s to študijo zvedela nova zgodovinska dejstva iz življenja enega največjih ne le ruskih pač pa svetovnih klasikov, z druge strani so prav ta dejstva demantirala strukturo, ki jo je prikazal v enem svojih del Sigmund Freud. Pri tem pa velja dodati, da znanstveni gledišč Sigmunda Freuda Sovjetska zveza, točneje njena znanost ne sprejema ne kritično. Psihoanalize sovjetska znanost namreč ne priznava kar tako.

NA NEDAVNEM ZASEDANJU O SLOVENSKEM ŠOLSTVU

Alenka Rebula - Tuta:

Kakšno kulturo naj posreduje slovenska nižja srednja šola

Na nedavnem zasedanju o problemih slovenskega šolstva v začetku, ki ga je organiziral inštitut SLORI, se je Alenka Rebula - Tuta lotila zelo aktualnega vprašanja, ki bi ga mogli označiti kot vprašanje vsebine pouka, torej vprašanja šole, ki naj bi študirajoči mladini in torej človeku nasloplja dala ustrezno in življenjsko kulturno raven. V uvodu je Alenka Rebula - Tuta poudarila, da današnja nižja šola ne ustreza zahtevam, posebno ne otroku, ki prihaja iz delavskih družin, ker da je sedanja nižja srednja šola šola meščanske družbe. Nato je svoja izvajanja nadaljevala v opoziciji nekaterih predmetov, začenši z zgodovino in v tem primeru konkretno dokazovala, kakšno zgodovino se dijak učijo na sedanjih šolah in kakšne bi se moral. Podčrtala je, da je zgodovina, ki jo danes sprejema dijak, sestavljena na napačnih postavkah, pač na dokumentih, ki jih je pustila uradna preteklost. In zato je predlagala, da naj bi se zgodovine učili drugače, bolj kritično. Preteklost mora biti izvir sedanjosti, ključ za kritično razumevanje. Otrk mora z dojemanjem preteklosti nekako skozi zgodovino priti do sedanjosti, ker nas preteklost poziva ali vodi v današnje dni in sedanjost išče odgovor za marsikaj v preteklosti.

Ko je obravnavala kot predmet zemljepis, je na primeru Sicilije navedla svoj način gledanja in konkretno prikazala, kaj Sicilija današnjih dni pomeni. Torej ne le neki omejeni zemljepisni pojem, pač pa skupek vprašanj, ki govorijo o vzrokih emigracije z otoka, ki odgovarja na vprašanje, kaj je mafija, kdo je na oblasti, kdo nadzoruje siciliske glavne banke, industrijo. Navedla je še vrsto takšnih in podobnih vprašanj in prišla do sklepa, da se na takšni osnovi »splošni preiskavi« proti jedru vprašanja, kaj je Sicilija in cigava je.

Nadaljevala je na primeru Sicilije še takole: otroka opozorimo, da je, da uživa siciliske pomaranče, ki stanejo 400 lir kilogram. Toda več otrok, koliko dobi za pomaranče sicilski kmet? Na osnovi teh vprašanj in ustreznih odgovorov otrok spoznava, da obstaja med industrijo in položajem kmeta in delavca nelagodja v zvezi in ima vsaka stvar svoj vzrok. V zvezi s istim predmetom, torej z zemljepisom, je Alenka Rebula - Tuta navedla, kako si zamislja šolski izlet v Turin, oziroma v turinsko predmestje, da bo ta izlet zares zemljepisni izlet.

Ko se je lotila vprašanja slovenske kot predmeta, si je oziroma je najprej postavila vrsto vprašanj, ki seveda veljajo kot vprašanja dijaka oziroma učence se mladine. Postavila si je vprašanja, kakaj je važno, da se učimo jezika, kaj je izražanje, ali lahko vsako razloži svoje misli, če ne vemo govoriti, ali bi si otroci radi kaj opisali, česar mislijo, da ne zmorejo izreči. Postavila je tudi vprašanje, kakaj so nepismeni ljudje nesvobodni in to v zvezi s premiso, da »mislimi dobro je pot k svobodi«. In tu je navedla: »Živimo se v položaju nekoga, ki ne zna misliti s svojo glavo? Tu lahko tudi povlečemo na dan slovensko zgodovino in Prešerna. Zakaj je za zatiranje verno, če je podrejeni narod kulturno? Zakaj je bil Prešeren nevaren, zakaj so pa zaničevali celo nekateri Slovenci? In kakšni Slovenci?

A. ŠAVLI: Novi učbeniki za šole v Porabju

Iz referata Andreja Šavlija o slovenski učni knjigi v Porabju na Madžarskem bomo povzeli le nekaj osnovnih vendar hkrati zelo pozitivnih in obetavnih podatkov. Učne knjige za poučevanje slovenske, ki so bile v Porabju, torej v tistem predelu preko jugoslovanske - madžarske meje, kjer živi sedem tisoč Slovencev, ki so vedno zavedna slovenska manjšina, na obveznih ali običnih šolah, kot jim pravijo, vsebinsko še dobre knjige, toda preživela je bila njihova temeljna zasnova. Zato je založba učnih knjig v Budimpešti pred nekaj leti začela pripravljati in izdajati v sodelovanju z Državno založbo Slovenije v Ljubljani novo kolekcijo učnih knjig za pouk slovenske na osnovnih šolah in načrt se je razmeroma hitro uresničil, ker je slovenska jezikovna vadnica za sedmi in osmi razred tik pred izidom, ali je te dni že izšla, letos je izšel priročnik o sodelovanju v vrtcih. S tem so dane možnosti za intenzivnejši in uspešnejši pouk slovenskega in otroškega vrtca pa vse do zadnjega razreda osnovne šole. Tako je Andrej Šavli podčrtal v uvodu k svo- jem referatu, nakar je dal kratek pregled slovenskih učbenikov in priročnikov, ki so za šolarje na področju Porabja izšli v Budimpešti.

Priročnik za slovenske govorne vaje v vrtcih je izšel pri založbi učnih knjig v Budimpešti letos. Publikacija je bila izdana v skladu z vzgojnim programom za vrtce na Madžarskem, da imajo otroci več priložnosti jezikovne vaje v materinskem jeziku. To pa je prvi in doslej edini slovenski tekst, ka-

Svoja izvajanja je Rebulova prenesla na področje umetnosti in je spet začela z vprašanji, kaj je umetnost? Zakaj more Kosovel opisljati bore tako lepo, dijak, razred pa ne? Kaj je umetniška govorica itd. Vsa ta vprašanja si Rebulova postavlja, oziroma jih postavlja kot način, kot vsebino snovi, ki naj se v šoli obravnava, da se pomaga otroku, dijaku k resnični kulturni rasti.

Ko preide na temo družbenih razmer in tehničnih problemov in problemov družbene vzgoje, omejena tema uvoza in izvoza, inflacije, kredita in investicij, delovne pogodbe in še marsikaj, kar so osnovni pojmi sodobnega vsakdanjega dogajanja. Rebulova dose- sedno nadaljuje: »Vse te misli smo vrgli na papir, da potrdim svojo začetno trditev, koliko je šolska kultura orodje za spoznavanje realnosti.«

Nato je Alenka Rebula - Tuta dodala, da je navedla le nekaj predmetov, da pa bi bilo treba obdelati še ogromno drugih snovi, tudi take, ki niso šolska snov, ki niso v šolskem programu, na primer zdravstveno vzgojo, držav-

ljanske pravice, problemi državljana kot potrošnika, prevlado mode, konsumizma, pa tudi zakonodaja, zadevo zapora, umobolnice, poboljševalnice itd. Podčrtala je tudi vprašanje političnih pravic Slovencev. Alenka Rebula - Tuta je prišla do sledečih ugotovitev: Medtem ko si večina ljudi misli, da lahko učitelji in profesorji na nižji šoli toliko vedo, kolikor učijo, je v resnici drugače, kajti vedeti morajo vsaj desetkrat več. Seveda mora zato imeti zelo dobro splošno kulturno raven in vsestransko izobrazbo, da se o poznavanju slovenske niti ne go- vori. Svoja izvajanja je zaključila z ugotovitvijo, da je posredovanje kulture izredno težak poklic, da je poučevanje v nižjih šolah z določenega vidika še težje kot poučevanje na univerzi. »Zato se mi zdi nujno potrebno, da se tako šolniki kot javnost zaveže, da brez sposobnih kadrov manjšina nima kulturne prihodnosti. Prepričana sem, da je vsa slovenska javnost dolžna, da si z budnim očesom upravlja svoje šolstvo, da šolniki podpira, da pa tudi od njih zahteva največ.«

LELIJA SANCIN: Problem slovensčine pri nas

Lelja Rehar - Sancinova je v svojem posegu na zasedanju o slovenski šoli obdelala zelo aktualen problem. Govorila je o slovenski ni v šoli in v težjih slovensčini pri nas v zamejstvu. Podčrtala je, kako smo v neki čudni evforiji v prvih povojnih letih na našem področju napravili neke svoje pozitivne posebnosti in se nazvali zgrešene tujosti in prišli tako do »umetne slovensčine«, ki je prodr- la že v naše javno življenje, po- sebno v mestu. Ker so se tega nazvali tudi tisti, ki danes po- učujejo na slovenskih šolah, ni pričakovati, da bi našemu človeku v tem pomagala šola. Poseb- no se zato ne, ker je pri nas ne malo ljudi, ki resnično sledijo na- glemu razvoju tudi na jezikovnem področju v matični domovini. V tem primeru se Lelja Sancinova sprašuje, kaj storiti? In pri tem ugotavlja, da jezikovna kultura ni plod nekakšnega, celo nekaj- letnega študija, temveč je to re- zultat dolgotrajnega nadrobnega dela, ki je podobno tkanju najbolj dragocene čipke, ki ne bo nikoli dokončana, popolna. Lelja Rehar - Sancinova nadaljuje:

»Jezikovni pouk se ne začneja pri uri slovensčine. Začenja se prvi dan življenja v materinem naročju, razvija se med vrstni- ki, bogati se v otroškem svetu, op- laja v osnovni šoli, kjer mora otrok dobiti tudi že vse osnovno slovnico znanje, kjer mora v praksi še osvojiti jezikovni sintak- so. Nižja srednja šola pomeni že korak naprej, otrok mora počasi že prodirati v besedno umetnost, se irti v preprosti stilistiki. Slo- venska knjiga mu mora postati prijateljica, slovensko gledališče potreba. Spoznati mora, da je svojo vlogo v življenju narodne skupno- sti: zaščiti mora, da je njen pri- padnik, še preden morda za ved- no zapusti šolske klopi.

»Osnova in nižja srednja šola

mu morata vcepiti ljubezen in spo- štovanje do materinske, ga u- sposobiti in usmeriti tako, da se bo, tudi če bo šolo zapustil, sam se naprej izražal v svojem jeziku. Seveda vsega tega ne mo- re opraviti profesor slovensčine. Vse to tudi ni le njegova naloga. Tudi jezikovna kultura ne nastaja le pri urah slovensčine, tem- več pri vseh urah. ... V višji sred- nji šoli pa nam jezik sploh ne bi smel več delati nobenih težav. V njem bi se morali dijaki sproste- ti in suvereno izražati o vseh stvareh. Samo tako bi lahko uživa- li v lepoti umetniške besede. Samo tako bi besedne umetnine tudi res doživljajsko sprejemali in razumeli. Predavanja profesorjev bi morala biti v vseh predmetih strokovno in tudi jezikovno na naj- višji ravni. Samo na ta način bi dosegli, da bi dijaki segali tudi po slovenski strokovni knjigi, ko se bodo, v kakoli pogovoru in v čem spopadli.«

Lelja Sancinova po tem ideal- nem programu postavlja sledečo pripombo: »Tako bi moralo biti, če bi gledali stvar optimalno.« Nato pa da dokaj porazno sliko, začeni s tem, kako že v otrokov svet vdirajo italijanski izrazi, ka- ko nima slovenski otrok vedno jamstva za osvajanje svojega je- zika celo v otroškem vrtcu ne, kako stopa otrok v osnovno šolo z razmeroma siromašnim besed- nim zakladom in kako je to lanko tudi razlog za nekakšen jezikovni kompleks manjvrednosti, ki ga posredno silijo v rabo italijanskega jezika.

Pri tem pa si Sancinova postavlja vprašanje, kdo je vsemu temu kriv in si hkrati odgovarja: »Tu niso obzori« na račun nikogar se najmanj posameznikov, temveč je to le ugotavljanje dejstev, mi- mo katerih hodimo skorajda brez- brižno ali celo z zavestnimi očmi že polnih trideset let.« Hkrati pa dodaja: »Prirediti bi smeli biti čemu tisti, ki to že vsa ta leta mirno gledamo, namesto da bi glasno in vztrajno protestirali. Vsi tisti, ki so v teh letih dozoreli ali zrasli, temu niso niti najmanj krivi. Zanje je to le žalostna da- nost.«

Lelja Sancinova nato ugotavlja pomankljivosti tudi v težjih slo- vensčini, v kateri se po večini vpisujejo otroci »bivših« Slovencev to je ljudi slovenskega porekla, ki slovensčine sploh ne poznajo ali so jo pozabili ter tudi nekateri Italijani, posebno v zadnjih letih, ko se tečaji vrstijo in se vanje vpisujejo tudi italijanski profes- ri in razumniki in javni delavci naslopl.

Na koncu svojega referata Lelja Sancinova poudarja, da če ho- moramo zajeti jezikovno mladost, moramo nastopiti vsi in z vsemi sredstvi, ki jih imamo na razpo- lago, zares vsi od najmlajšega do najstarejšega, od dijaka, do šolske vrtarice in univerzitetnega profes- sorja, od amaterja do poklicnega gledališčenika, od tistega, ki piše politične uvodnike, do tistega, ki piše kulturna poročila. Samo od nas in našega dela je odvisno, ali bodo čez nekaj desetletij tu še ži- veli Slovenci.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dobili boste vesti, ki vam bodo prekriz- žale načrte. Vsekakor ne obupa- jate. Prijeten večer je prijatelj.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Podvaja- te se, da vam nekdo pred nosom ne odnese delo in zaslužek. Kri- tike na račun ljubljene osebe.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Možno se nagel spremembe v poslih, ki so se vam zdeli nedo- segljivi. Poglobitev spora v dru- žini.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Zelo mi- kavni predlogi, ki pa so za vas nesprejemljivi. Več razumevanja

RADIO VIZIJA

PETEK, 3. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: Prigode z Julesom Vernom
12.55 Človek in priroda
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
Peluche in plava muca — lutkovni film
17.45 Program za mladino
Nautilus na poti proti Severnemu tečaju
18.15 Portret avtorja: ATTILIO BERTOLUCCI
Italijanska televizija je do pred nedavnim prikazala nekaj naj- bolj znanih italijanskih živčnih umetnikov — slikarjev in ki- parjev — sedaj pa se bo lotila predstavljanja italijanskih ži- večih pesnikov in pisateljev. Glavno besedo pri tem bo sicer imel Franco Simongini kot avtor oddaje, toda z občinstvom bo umetnike spoznaval Giorgio Albertazzi.
Program predvideva najprej predstavitev Attilia Bertoluccija, ki se je rodil 1911. leta v kraju San Lazzaro blizu Parme, ži- vi in ustvarja pa v Rimu. Njegova zbirka poezij, ki je doži- vela največji uspeh, je »La Capanna indiana«, sedaj pa Berto- lucci dokončuje svoje veliko delo, roman v verzih
18.45 Poljudna znanost: IRANSKI SVET
Italijanske kronike, Danes v parlamentu, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Srečanja 1975: ENO URO Z ITZHAKOM RABINOM
Rabin je posebno zadnje čase stalno na dnevnem redu. Je to pač predsednik izraelske vlade, novejša zgodovina Izraela pa je dokaj burna, saj je v zadnjih letih prišlo na Blžnjem vzhodu pogosto do oboroženih spopadov, z druge strani pa je tu- di diplomatski boj med Izraelom in Egiptom ter ostalim a- rabškim svetom potegnil v ples tudi številne druge države, tudi same Zdržene narode.
Sedanji izraelski premier Rabin se je rodil v Jeruzalemu 1922. leta. Tedaj Izrael kot države še ni bilo, saj je nastal šele po drugi svetovni vojni in sicer leta 1948. Rabin je prvi pre- sednik izraelske vlade, ki se je rodil v domovini. Sedanji izra- elski premier se je 1941. leta kot 19-letni mladenc udeležil zavezniškega napada na Sirijo, ki jo je bila zaseda vichyska Francija. 1948. leta pa je bil, ob ustanovitvi izraelske države, med voditelji bitke za Jeruzalem v prvem izraelsko - ara- bskem spopadu. Leta 1953 je zaključil šolanje na britanski vi- ški šoli za častnike za vrhovni štab in 1964 je postal načel- nik vrhovnega štaba izraelske vojske. Ta položaj je imel tudi v dneh šestdesetne vojne z Egiptom
21.45 Glasbena prireditev
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 ŠPORTNI DNEVNIK
19.00 PLANET DINOZAVROV
Prvo nadaljevanje znanstvene oddaje, ki govori o življenju na zemlji pred kakim 170 milijoni let
19.35 Medved Napo: LJUBAVNI NAPOJ — risani film
20.00 Neznana obzorja: Voda in sol
20.30 DNEVNIK
21.00 PERZIJCI
Eshilovo delo je prevedel Mario Prosperi, za TV pa ga prire- dil Vittorio Cottafavi, ki je delo tudi režiral.
Eshilovo delo »Perzije« je edina grška tragedija, ki obravna- va neposreden zgodovinski dogodek. Gre za poraz Kserkse- sove vojske, ki mu je bil veliki grški pesnik priča
JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
8.10, 10.00, 14.10 TV SOLA
Geometrija, Voda v rastlini, Ali ste vedeli? Zelezo, Elektri- ka in ozračju, TV vrtec, Mlekarstvo, Angleščina, Predšolska vzgoja
17.20 PISANI SVET
Prva oddaja v novem šolskem letu pride na spored danes. In kaj je ljubljanska TV pripravila novega? Tokrat ji ni uspelo še upoštevati predloge mladih, saj so ti komaj začeli z novim šolskim letom in z novimi načrti. Zato so se tudi v jugoslovanski TV kar brez povabila odpravili v Litijo k šolarjem, ki bodo na vever in zanimiv način predsta- vili svoj kraj
17.50 Obzorik
18.05 Ansambel Lojzeta Slaka
18.40 UMETNOST NA JUGOSLOVANSKIH TLEH: OD BAROKA DO NASIH DNI
19.10 Risanke
19.30 DNEVNIK
19.50 Tedenski notranjepolitični komentar
22.10 HOLLYWOODSKI SPREVED
Ameriški film izhaja iz leta 1939 in je svojevrstna antologija filmske ustvarjalnosti v Hollywoodu. Vendar to ni dokumen- tarni film, pač pa komedija, v kateri zgodba ni pomembna, zanimivi pa so odlomki starih burlesk
22.45 DNEVNIK
KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
19.55 Risanke za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 BLAZNOST CUTIL — Celovečni film
22.00 Glasba narodov

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila; 7.05 Jutranja glasba;
11.35 Opoldne z vami; 13.30 Gla- sba za dobro jutro; 7.40 Jutranja gla- sba; 8.35 Pisan glasbeni spored;
9.00 Folkorna glasba; 9.15 Po- šče; 10.35 Prisluhnimo jim; 11.30 Plošče Casadei; 11.45 Orkester;
12.00 Glasba po željah; 14.00 Kul- turni pregled; 14.10 Plošče; 15.00 Slovenski ansambli; 16.45 Ansam- bel Lojzeta Slaka; 17.00 Kulturna panorama; 18.10 Orkestralne me- lodije; 18.00 Tops-pops; 18.35 Pe- skiki zbori; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisan glasba; 20.00 Zvok in glas; 21.35 Simfonistični koncert.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja gla- sba; 8.35 Pisan glasbeni spored;
9.00 Folkorna glasba; 9.15 Po- šče; 10.35 Prisluhnimo jim; 11.30 Plošče Casadei; 11.45 Orkester;
12.00 Glasba po željah; 14.00 Kul- turni pregled; 14.10 Plošče; 15.00 Slovenski ansambli; 16.45 Ansam- bel Lojzeta Slaka; 17.00 Kulturna panorama; 18.10 Orkestralne me- lodije; 18.00 Tops-pops; 18.35 Pe- skiki zbori; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisan glasba; 20.00 Zvok in glas; 21.35 Simfonistični koncert.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila; 6.30 Jutranja glasba;
8.30 Plošče; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.00 Izbran spored; 12.10 Poletni spored; 13.20 Strnjena komedija; 14.05 Vesela glasba; 14.40 Nadaljevanje; 15.10 Plošče za mladino; 17.05 Komorna in operna glasba; 17.40 Glasbeno- kvintet Charles Mingus.

govorni program; 20.20 Ponovno na sporedu z Mino; 21.15 Konkert.

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30
Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe;
8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melo- drama; 9.35 Nadaljevanje; 9.55 Povepke; 10.35 Glasbeni spored; 12.40 Aljo gradimento; 13.00 Hit parade; 13.35 Dva komika; 14.00 Plošče; 15.00 Neapeljske popevke; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 18.

NOGOMET

EVROPSKA POKALNA SREČANJA

Juventus se uvrstil v 2. kolo
Vojvodina in Napoli izločena

Lazio po podaljških premagal s 3:0 Černomorca - Hajduk brez težav

Prvo kolo v raznih evropskih nogometnih pokalih se je za italijanske in jugoslovanske ekipe končalo s polovično srečo. Tako Italija kot Jugoslavija sta izgubili po enega vidnejšega zastopnika: Napoli in Vojvodino. Vse ostale enajsterice pa so se uvrstile v naslednje kolo.

Pokal prvakov

Juventus je igral proti CSKA iz Sofije. V gosteh je izgubil z 1:2, v Turinu pa so se Zoff in tovariši oddolžili za poraz in premagali nevarne Bolgare z 2:0 ter se tako uvrstili v drugo kolo. Za Juventus sta dala gola Furino in Anastasi.

Hajduk pa je brez težav odpravil Floriano iz Salva. Če v prvi tekmi v gosteh je bil izgubljen z 1:2, v Turinu pa so se Zoff in tovariši oddolžili za poraz in premagali nevarne Bolgare z 2:0 ter se tako uvrstili v drugo kolo. Za Juventus sta dala gola Furino in Anastasi.

Derby Country je odpravil Slovan Bratislavo s 3:0, v prvi tekmi je izgubil z 0:1 in se tako kvalificiral. Lanski prvak Bayern München je doma premagal le s 3:1 luksemburško ekipo Jeunesse. Beckenbauer in tovariši so bili uspešnejši v gosteh, ko so zmagali s 5:0.

Pokal pokalnih prvakov

Borac iz Banjaluke se je brez težav uvrstil v naslednje kolo, saj je v prvem srečanju odpravil luksemburško moštvo Rumelange kar z 9:0.

Florentina je tudi v drugem srečanju zanesljivo s 3:0 premagala turško ekipo Besiktos. Česko je dal dva gola, Casarsa pa je dve minuti pred koncem tekme zapeljal izid na 3:0.

Oglejmo si še nekaj ostalih tekem tega pokala. Sovjetsko moštvo Ararat, ki sodi med favorite, je na Cipru v povratni tekmi iztržilo le remi (1:1), potem ko je doma premagal Anorthosis z 9:0.

Atletico Madrid se je moral pošteno potruditi, da je izločil švicarsko ekipo Basel. V Madridu so španski nogometaši remizirali (1:1), v gosteh pa zmagali z 2:1.

Presenečenje pa je pripravilo avstrijsko moštvo Sturm iz Gradca, saj je izločilo Slavijo iz Sofije. V prvi tekmi so Avstrijci izgubili z 0:1, v povratni pa zmagali s 3:1.

Pokal UEFA

Kot je bilo predvideti, je Napoli bil izločen. Torpedo iz Moskve je namreč uigrana in telesno dobro pripravljena ekipa. Napoli je v drugi tekmi iztržilo le skromen remi (1:1). Sovjeti pa so v prvem srečanju zmagali s 4:1 in že takrat so bili skoraj gotovi zmagovalci prvega kola.

Od ostalih italijanskih ekip naj bi omenili velik podvig Lazia in predvsem Chingaglia, ki je proti Černomoru dal tri gole. To srečanje je bilo skoraj dramatično za italijanske nogometaše. Do zadnje minute je bil namreč izid 0:0, tedaj pa je sodnik dosodil enajstmetrovko in korist domaćinov: Chingaglia je povedel na 1:0. Ker so v prvem sre-

Danes bodo v Zürichu izrečali prvega kolo v raznih evropskih nogometnih pokalih.

Določili bodo prve osmine finala pokala prvakov in pokala pokalnih prvakov ter šestnajstino finala pokala UEFA.

Tri jugoslovanske in pet italijanskih ekip je napredovalo v drugo kolo, in sicer: Hajduk iz Zadra, Juventus (pokal prvakov), Fiorentina in Borac (pokal pokalnih prvakov), Lazio, Milan, Roma in Crvena zvezda (pokal UEFA).

čanju Sovjeti zmagali s istim izidom, so odigrali podaljška. Chingaglia je tako dosegel še dva gola in Napoli se je kvalificiral v naslednje kolo.

Uspešen je bil tudi Milan, ki je doma premagal Everton z 1:0. Gol je dal Calloni iz enajstmetrovke. Milan je kvalificiran, saj je v gosteh igral neodločeno brez gola.

Roma je v Bolgariji izgubila le z 0:1 z ekipo Dunava.

Kot je bilo pričakovati, neodločen izid v Novem Sadu ni zadostoval. AEK iz Aten je namreč v drugem srečanju s 3:1 premagal Vojvodino.

in je tako tudi izločil jugoslovansko moštvo iz tega tekmovanja. Častni gol za Vojvodino je dal Rutenjski. Drugi jugoslovanski zastopnik v tem pokalu, Crvena zvezda, pa se je uvrstil v naslednje kolo. Beogradjani so si kvalifikacijo priborili že v gosteh, ko so premagali romunsko moštvo Craiova s 3:1. V sredo pa so v Beogradu igrali neodločeno 1:1 in se kvalificirali. Gol za Beogradjane je dal Filipović.

V sinočnji povratni tekmi prvega kola za pokal UEFA je Borac iz Banjaluke v gosteh premagal luksemburško ekipo Rumelange s 5:1.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

V PRIJATELJSKI NOGOMETNI TEKMI NA PROSEKU

Kras nepričakovano, a zaslužno
premagal močno enajsterico Branika

Naši nogometaši bodo v kratkem odigrali še dve prijateljski tekmi: v Ilirski Bistrici proti Transportu in na proseškem igrišču proti Izoli

Kras — Branik (šmarje pri Kopru) 3:1 (2:1)

KRAS: Purić, R. Milić, Štoka (v 77. min. Rebula), Verša, Žužić, K. Černjava, (v 46. min. Ukmar), (v 73. min. S. Husu II.), L. Milić, (v 70. min. Grmek), S. Husu I., Panizutti, Blažina, (v 25. min. M. Černjava), D. Guštin, (v 46. min. B. Guštin).

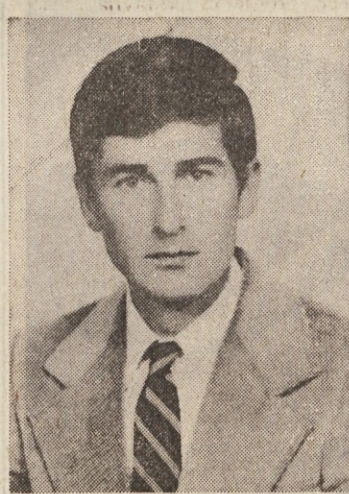
BRANIK: Viler, Brišar, (v 85. min. Malek), Morato, Stanić, Ljubojević, Čergol, (v 46. min. Priback), Antulović, Božić, (v 46. min. Malek), (v 70. min. Bogatec), Hrvat, Bembić, Sabadin.

STRELCI: v 29. min. Antulović, v 34. min. M. Černjava, v 42. min. in v 79. min. Panizutti.

SODNIK: Fachiš s Proseka. Gledalcev: približno 80.

V sredo je bila na proseškem igrišču prijateljska nogometna tekma med Krasom in Branikom iz šmarji pri Kopru. Kras je presenetljivo premagal goste, ki nastopajo v prvoligski ligi in so med glavnimi kandidati za napredovanje. Ekipi sta bili precej enakovredni, čeprav bi po rezultatu sodeč morda mislili, da so igrali gostje podrejen vlogi. Trener Gombac razpolaga s hitrimi igralci, ki so se z lepimi podajami večkrat znašli pred Purićevimi vrati. V zaključkih pa so bili precej neodločni in so premovali streljali na gol.

Pri Krasu smo opazili zanesljivost

Bogdan Raubar

povedala še dve prijateljski tekmi z moštvi iz matične domovine, in sicer v nedeljo, 5. t.m. v Ilirski Bistrici proti Transportu, in v sredo, 8. t.m. na Proseku z Izolo. V bližnji bodočnosti bodo sledila še druga srečanja z moštvi z onstran meje, ker skuša športni krožek navezati čimveč prijateljskih stikov in razširiti sodelovanje med obmejnimi športnimi društvi.

Bogdan Raubar

MOTOKROS

V Tinjanu vse nared

V Tinjanu je že vse pripravljeno za nedeljski motokros, ki ga organizira v sodelovanju s tovarno Tomos koprski Avto-moto klub. Danes so se ob progi zbrali številni gostje in predstavniki društveno-političnih organizacij, ki so spremljali trening nekaterih domačih tekmovalcev. Postavili so tudi še tribuno, uredili boks za tehnične pregled vozil, štartno rampo in vse, kar je za dirko potrebno. Uradna otvoritev proge bo v nedeljo ob 13. uri, odprl pa jo bo predsednik koprške občinske skupščine Mario Abram. Takoj zatem se bodo začele dirke za državno prvenstvo v kategorijah 50 in 250 kub. cm, za zaključek pa bo še mednarodna dirka v kategoriji 250 kub. cm.

Medtem ko so Jugoslovani že navajili svojo reprezentanco, pa se za SZ še ne pozna imen, ki bodo zastopala »domovino šaha«. Jugoslovanci pa bo igrala z naslednjo reprezentanco: Gligorić, Ljubojević, Velimirović, Ivkov, Parma, Planinc, Matanović, Matulović, Bukić in Vukić.

Reprezentanci bosta igrali po shematskem sistemu, to je na šestih deskah. Dovoljena pa bo ena rezerva.

Favorit za zmago je SZ, ki uvršča več izrednih vele mojstrov, med katerimi tudi svetovnega prvaka Anatolija Karpova, poleg tega še iznajdljivega Tajla, Spasskija in Vukića.

Zanimanje za ta dvoboj je v obeh državah dokajšno, saj se bodo spoprijeli res vrhunski vele mojstri, obenem pa bomo lahko videli, če se je »vrzel« med obema šahovskima reprezentancama zmanjšala.

ŠD Zarja izreka svojo pomoč odbojniku Aldu Francu in družini ob izgubi draga očeta iskreno sožalje.

L. O.

VČERAJ NA TISKOVNI KONFERENCI

Uradna predstavitev
Pallacanestra TriesteVodstvo tržaškega kluba računa na podporo navijačev
Prvenstvo se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra

Včeraj je bila v nekem tržaškem lokalu predstavitev oblastem in zastopnikom tiska novoustanovljenega društva Pallacanestro Trieste. Ob priložnosti je predsednik Pall. Trieste g. Goruppi v svojem pozdravnem govoru poudaril, da bo za njegovo ekipo letošnje prvenstvo A-2 lige precej zahtevno z ekonomskega vidika, saj vodstvo moštva ni še dobilo primernega abonmaja. V nadaljevanju je zahvalil društvo Italischer, ki je odstopilo dva mlada in perspektivna igralca, kot sta Cecotini in Bacchelli, in vse igralce, ki bodo v bližnjem prvenstvu nastopali zastonj. V glavnem sestavljajo to

ekipo košarkarji bivšega Lloyd Adriatica, in sicer:

Beki: Walter Forza, Luciano Bassi in Sergio Bubnich.

Krila: Dorino Iacuzzo, Riccardo Oeser, Franco Pozzeco, Gino Meneghel, Zovatto, Cecotini, Bacchelli.

Centra: Livio Millo in temnopolti Amerikanec Lawyer Beuthe Taylor, ki je za sredo hitro okrevaj po poškodbi v tekmi z Industromontažo. Ekipo pa bo vodil bivši trener Motori Plet Romano Marini. Že v prvih nekaj dneh je novi trener pokazal veliko sposobnost in poštenost. Poleg tega je spremenil taktiko in igralce v tovariši in ustvaril pravo družbo prijateljev, ki se bori in trudi predvsem za ekipo. Vprašali smo ga za predvidevanja o bližnjem prvenstvu. Dejal nam je, da igralci merijo na dobro uvrstitev na sredini lestvice, čeprav ne skrivajo upanja za tretje mesto. Za favorite te skupine nam je Marini označil beneško peterko Canon Prora, goriško Patriarco in Alco iz Bologne, ki jo vodi znani jugoslovanski trener Aca Nikolčić.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

EDKO

NOGOMET

FIRENCE, 2. — Danes je bil v Covercianu pri Firencih šestanek vseh treh italijanskih nogometnih zveznih trenerjev Bernardinija, Bezartza in Vicinija. »Trojka« italijanske reprezentance je analizirala zadnje nastope italijanske izbrane vrste, obenem pa je začrtala program za naslednje dve zahtevni pokalni tekmi proti Poljski in Nižemski.

ŠAH

Od 10. do 20. 11. v Odesi

Tradicionalni dvoboj
med SZ in Jugoslavijo

Jugoslovani bodo nastopili z najboljšo postavo

Letos bo tradicionalni šahovski dvoboj med dvema svetovnima šahovskima veleislama, to je med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, v Odesi. Srečanje bo od 10. do 20. novembra in bo gotovo eno večjih svetovnih šahovskih predstav, saj bosta obe ekipi nastopili s popolnima postavama.

Medtem ko so Jugoslovani že navajili svojo reprezentanco, pa se za SZ še ne pozna imen, ki bodo zastopala »domovino šaha«. Jugoslovanci pa bo igrala z naslednjo reprezentanco: Gligorić, Ljubojević, Velimirović, Ivkov, Parma, Planinc, Matanović, Matulović, Bukić in Vukić.

Reprezentanci bosta igrali po shematskem sistemu, to je na šestih deskah. Dovoljena pa bo ena rezerva.

Favorit za zmago je SZ, ki uvršča več izrednih vele mojstrov, med katerimi tudi svetovnega prvaka Anatolija Karpova, poleg tega še iznajdljivega Tajla, Spasskija in Vukića.

Zanimanje za ta dvoboj je v obeh državah dokajšno, saj se bodo spoprijeli res vrhunski vele mojstri, obenem pa bomo lahko videli, če se je »vrzel« med obema šahovskima reprezentancama zmanjšala.

ŠD Zarja izreka svojo pomoč odbojniku Aldu Francu in družini ob izgubi draga očeta iskreno sožalje.

L. O.

PADALSTVO

EP — Skoki v vodo

Sovjet Ušnaje
letošnji prvak

V okviru evropskega padalskega prvenstva so bili danes v Portorožu na sporedu skoki v morje z višine 700 metrov. Udeležilo se jih je 93 padalcev in padalk, ki so morali najprej doskočiti v cilj ali pa se ga pri doskoku dotakniti, nato pa plavati še dvajset metrov do naslednjega cilja. Največ uspeha je imel sovjetski predstavnik Ušnaje, ki je osvojil prvo mesto in letošnji jadranski pokal. Drugi je bil Collingwood iz Združenih držav Amerike. Najboljši Jugoslovian Humar je zasedel deseto mesto. Pri ženskah pa je osvojila prvo mesto Klabuch iz Zahodne Nemčije, druga pa je bila Šupljanova iz Sovjetske zveze, Slovenec zaključek prvega evropskega padalskega prvenstva bo danes ob 16. uri v Portorožu.

L. O.

MILAN, 2. — Drevi bo v milanskem Paladiu zanimiv boksarski večer. Na sporedu bo namreč več amaterskih srečanj, najzanimivejši pa bo spopad profesionalcev v srednji kategoriji med Calabrinjem in Duranom. Boksala bosta do 8 krogov.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

Medtem se tržaški košarkarji vsak dan vestno pripravljajo na prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 5. oktobra. V prvi tekmi čaka domače fante težko gostovanje v Genovi proti tamkajšnjemu Athleticu.

V ponedeljek je SZ Bor v okviru proslav 10-letnice košarkarskega delovanja priredilo zanimivo konferenco za naše in druge tržaške košarkarske trenerje. Predaval je Mirko Novosel, trener zagrebške Lokomotive in jugoslovanske državne reprezentance. Na sliki: Novosel in številni trenerji na stadionu »Prvi maj« v Trstu

V OKVIRU 10-LETNICE KOŠARKARSKEGA DELOVANJA SZ BOR

Mladinski mednarodni turnir
s prvakom Lokomotivo Zagreb

Turnir bo jutri in v nedeljo v Dolini - Poleg Zagrebčanov bodo nastopili še Italsider Trst, Polet in Bor - Danes v Ajdovščini

V okviru proslav 10-letnice košarkarske dejavnosti bo SZ Bor jutri in v nedeljo priredilo še en zanimiv mednarodni košarkarski turnir. Tokrat pa bodo na vrsti mladinci.

Turnir bo v dolinski telovadnici. Kot izreden gost pa bo Lokomotiva iz Zagreba, ki je lani osvojila prvo mesto na jugoslovanskem mladinskem prvenstvu. Sam Novosel nam je dejal, da je trenutno zanimanje za košarko v Zagrebu izredno. Mesto je dobilo novo in moderno halo, ki lahko sprejme 10.000 gledalcev. Začelo se je strokovno delati, da bi

članska ekipa spet prišla na vrh jugoslovanske košarke. Zato se je veliko truda posvetilo predvsem mladini. Naj omenimo le, da nastopa v članski ekipi Lokomotive kar šest izredno perspektivnih mladincev.

Lokomotiva je torej tudi glavni favoriti na tem Borovem turnirju. Poleg Zagrebčanov bo igral tudi Italsider iz Trsta. Že lani so bili mladinci tega kluba najuspešnejši Borovi tekmeči za osvojitve enega od prvih dveh mest. Italsider je namreč le v tretji odločilni tekmi premagal Bor in se kvalificiral v deželni del tega prvenstva. Italsider trenira eden boljših tržaških košarkarskih delavcev Gianni Pituzzi.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

Turnirja pa se bosta udeležili še dve naši ekipi: Polet in Bor. Poletovci so letos dokaj zgodaj začeli s pripravami pod vodstvom trenerja Sergija Tavčarja. Poletovi mladinci so se že spoprijeli s prijateljski tekmi z Borom in so pokazali dobro pripravo.

Nazadnje še Bor, ki je tudi organizator tega turnirja. Borovci so začeli s pripravami 1. septembra. Trenirali so vsak dan, igrali so dve prijateljski tekmi s Poletom in Pallacanestrom Trieste.

ŠPANJA JE BILA VES DAN PRAKTIČNO ODREZANA OD OSTALEGA SVETA

Včeraj v vsej Evropi protestna stavka proti Francovi diktaturi

Veliki ljudski manifestaciji v Rimu in Milanu - Brandt ostro kritiziral stališče ZDA.
glede usmrtnitve 5 španskih rodoljubov - Evropski svet obsodil frankistični režim

(Nadaljevanje s 1. strani)

razio Crisafulli, član protifašističnega odbora, za njim pa so spregovorili Mario Colombo, tajnik federacije CGIL, CISL in UIL, Cesare Gorfari, predsednik lombardijskega deželne odbora, podtajnik PSI Bettino Craxi ter član osrednjega vodstva KPI Renzo Crivelli. Spregovaril je tudi predstavnik španskih delavcev, ki so ga prisotni toplo pozdravili.

Protifašistične manifestacije so bile skoraj v vseh večjih italijanskih mestih. V Bariju je sprevid delavcev šel skozi središčne ulice do Trga Fiume, kjer je bil ljudski shod.

Dan protifašistične akcije, ki ga je v vsej Evropi proglasila evropska sindikalna konfederacija, je bil v Franciji označen s številnimi manifestacijami in stavkami, se zlasti na področju prevoznih in telekomunikacij s Španijo. Na progi Pariz - Madrid in Pariz - Barcelona so odpovedali nekatere vlake, drugi pa so morali odpotovati z večjo zamudo. Ze sinoči je brzec Pariz - Madrid, ki je odpotoval iz francoskega glavnega mesta točno ob določeni uri, prispel na cilj z večurno zamudo. Francoski senat je na predlog predsednika Pohera prekinil svojo sejo, da bi izrazil ogorčenje francoskega ljudstva ob usmrtnitvi petih španskih protifašističnih borcev. Tudi poslanska zbornica je prekinila sejo za četrto uro.

V Nemčiji so delavci prekinili z delom za dve minuti, v tem času pa so se poklonili spominu petih mladih žrtv Francovega terorja. Predsednik socialdemokratske stranke Willy Brandt je ostro kritiziral Združene države Amerike zaradi njihovega zadržanja do zadnjih španskih dogodkov. Brandt je po televiziji poudaril, da članice NATO niso enotno odgovorile, se zlasti zaradi različnega stališča ZDA. Bivši zvezni kancler ni sicer izrecno omenil Združenih držav, dejal pa je, da Atlantiko zvezo sestavljajo evropske, pa tudi severnoameriške države. Stališči obeh komponent NATO, je dejal Brandt, sta tako različni, da sta v bistvu neuskladjeni. Grške sindikalne organizacije so proglasile za danes 10-minutno stav-

ko v protest proti usmrtnitvi petih španskih gverilcev. Atenska vlada je poklicala svojega veleposlanika v Madridu na posvetovanje, vladni glasnik pa ni povedal, kdaj se bo grški zastopnik spet vrnil v Španijo.

Sedanji politični položaj v Španiji in na Portugalskem ter odnosi med tema državama in državami zahodne Evrope so v središču razprave v jenskem delu zasedanja parlamentarne skupščine evropskega sveta. Italijanski poslanec Reale je poročal o frankističnem režimu v Španiji ter

ostro obsodil izvedbo smrtnih kazni nad protifašističnimi borci. Dejal je, da so se upi, ki so se poročili po govoru španskega premiera Ariasa Navarrra v parlamentu, izjalovili. Ob koncu je skupščina odobrila resolucijo, v kateri obsodila usmrtnitve petih protifašistov ter kršitev najosnovnejših pravic, do katere je prišlo med zadnjimi procesi. Poslanci obnem izražajo željo, da bo ministrski svet ponovno proučil sedanje sodelovanje med evropskim svetom in Španijo, obenem pa pozivajo države čla-

nice, naj proučijo sodelovanje s sedanjim španskim režimom.

Bombni atentat v Adis Abebi

ADIS ABEBA, 2. — Silovita eksplozija je v prvih jutranjih urah poškodovala veliko telekomunikacijsko središče v Adis Abebi. Človeških žrtv na srečo ni bilo, kaže pa vsekakor, da je gmožna škoda znana.

Vesti iz etiopske prestolnice o eksploziji so se zelo skope, kaže pa, da je šlo za atentat. Teroristični izpad naj bi bil sed napotosti v Etiopiji, ki je posledica ostrega spora med vlado in sindikati. Kot smo poročali so sindikalne organizacije pred dnevi zagrožile s splošno stavko za nedolžne čas, če bo šla revolucija »rakovo pot«, in so zahtevala takojšnjo demokratizacijo države. Vojaška vlada pa je na te zahteve odgovorila s strogi opomini in s proglasitvijo izrednega stanja.

Kot rečeno je eksplozija znatno poškodovala telekomunikacijsko središče. Telefonske in telex zveze s tujino so bile dalj časa prekinjene, nato pa so jih znova vzpostavili. Sprito močnejšost oblasti, ki niso o dogodku izdale še nobenega sporočila, je težko sklepati tudi o skodi, ki jo je povzročila eksplozija.

Brodolom na Amazonki: petdeset mrtvih

MANAUS, (Brazilija), 2. — Petdeset mrtvih je tragični obračun brodoloma ladje »Freire II.« na Amazonki okrog 100 km od mesta Manaus. Vzrok nesreče ni bil še ugotovljen kot tudi ni še znano število preživelih zaradi slabe radijske zveze med Manausom in ostalimi brazilskimi središči.

Drzen roparski izpad v Rimu

RIM, 2. — Še neidentificirani roparji so danes zjutraj orili na okraški 64-letnega trgovskega potnika Eralda Tornatija. Banditi so se polastili kovčka z dragulji, katerih vrednost naj bi presegla pol milijarde lir.

Tornati se je davi peljal s svojim avtom BMW proti Rimu, ko se je v predmestju zaletel vanj fiat 132, i z katerega so stopili trije roparji in začeli streljati na trgovskega potnika. Tornati se je zgrudil na tla v mlaki krvi, banditi pa so polastili dragocenega kovčka in pobeželi. Svinčenke so zadele nesrečnega v razne dele telesa, a na srečo so vse rane lažje. Trgovskega potnika so sprejeli na zdravilnice v neko kliniko v Pomorju, kjer so ga že operirali. Kaže, da bo okreval v nekaj dneh.

Valerie Rupper osvojenjena

PARIZ, 2. — Po 48 urah ujetništva je bila sinoči osvojenjena 12-letna deklica Valerie Rupper, ki so jo banditi ugrabili v turek zjutraj, ko se je odpravljala v šolo. Za deklo so starši plačali dva milijona frankov (okrog 900 milijonov lir) odkupnine.

Takoj po osvoboditvi dekleta je policijski preiskovalni stroj stekel s polno paro in vse kaže, da so se polastili kovčka z dragulji, katerih vrednost naj bi presegla pol milijarde lir.

Takoj po osvoboditvi dekleta je policijski preiskovalni stroj stekel s polno paro in vse kaže, da so se polastili kovčka z dragulji, katerih vrednost naj bi presegla pol milijarde lir.

Takoj po osvoboditvi dekleta je policijski preiskovalni stroj stekel s polno paro in vse kaže, da so se polastili kovčka z dragulji, katerih vrednost naj bi presegla pol milijarde lir.

Takoj po osvoboditvi dekleta je policijski preiskovalni stroj stekel s polno paro in vse kaže, da so se polastili kovčka z dragulji, katerih vrednost naj bi presegla pol milijarde lir.

Takoj po osvoboditvi dekleta je policijski preiskovalni stroj stekel s polno paro in vse kaže, da so se polastili kovčka z dragulji, katerih vrednost naj bi presegla pol milijarde lir.

KOMENTARJI V JUGOSLOVANSKEM TISKU

Italijansko-jugoslovanski sporazum o »coni B« praktična uresničitev helsinške politike in duha

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 2. — Doseženi sporazumi med jugoslovansko in italijansko vlado o ureditvi mejnih in drugih vprašanj so v celotnem jugoslovanskem tisku naleteli na izredno pozitiven sprejem, ki ga s tehtnimi besedami in razmišljanji poudarjajo vsi komentatorji. Ves današnji jugoslovanski tisk v celoti ali v izredno širokih povzetkih objavlja govor zveznega tajnika za zunanje zadeve Miloša Minića v jugoslovanski skupščini, prinaša pa tudi poročila Tanjuga ali lastnih poslušnih poročevalcev iz Rima o dogajanjih v italijanskem parlamentu. Ljubljansko »Delo« na prvi strani seznaja bralce o doseženih dogovorih, medtem ko na tretji strani, kjer prinaša stališča, mnenja in komentarje, objavlja na dveh stol-

cih komentar izpoda peresa Jaka Štularja z naslovom »Novo obdobje odnosov z Italijo«. Člankar med drugim piše:

»Doseženi dogovor je dokaz, da sile, ki imajo dosti globlje zaledje kot njihova ezulsko - iredentistično neofašistična predstava, ne morejo več mimo dejstva, da je vzhodna sosedna Italija notranje utrjena, zunaj pa obče priznana kot veljaven, samostojen subjekt z neprecenljivim zaledjem spreminjajočega se sveta.«

»Druga konstanta, ki je za Jugoslavijo aksiom — in zaradi tega za Slovence posebej pomembna — je neločljiva povezava neovdome meje s stanjem in napredkom narodnih skupnosti na tej in na oni strani meje.«

»Ko načenjamo to za nas in našo narodno skupnost v Italiji bistveno

vprašanje, je treba povedati: kar smo pripravili in kar smo dolžni dati pripadnikom skupnosti drugih jezikov v Jugoslaviji, pričakujemo tudi od druge strani. Takšna naravnost pri nas, homogeno povezana z ustreznim napredkom slovenske narodne skupnosti v Italiji — na podlagi nezmanjšanih, že pridobljenih in zagotovljenih pravic — mora pri sosedih pognati korenine za čimprejšnjo globalno rešitev vseh odprtih vprašanj.«

Komentator ljubljanskega »Dela« tudi opozarja na posebno vlogo in odgovorno nalogo političnih sil ustavnega loka v deželi Furlaniji - Julijski krajini, kjer živi celotna slovenska narodna skupnost v treh pokrajinah s tremi različnimi načini obravnave njenega položaja. »Delo« zaključuje komentar takole: »Odnos

si z našo sosedo na Jadranu stopajo v novo obdobje. Toda na pragu tega obdobja, ob sporazumu, ki je otipljiv dokaz stvarnosti in uresničljivosti načel helsinške listine, si je treba še enkrat povedati: stojimo na pragu, na začetku poti, zavedajoč se, kako težko je besede spremeniti v dejanja, pa vendar prepričani, da je tako mogoče.«

Zagrebski »Vjesnik« na prvi strani pod naslovom »Jugoslavija in Italija dogovorom odpravlja spore« prinaša poročilo o večeršnjih dogajanjih v jugoslovanski skupščini in napovedujejo objavo Minićevega govora na naslednjih straneh, medtem ko prav tako na prvi strani prinaša komentar svojega geografskega urednika Ljuba Djorčica z naslovom »Zmaga realizma«. Komentator »Vjesnika« med drugim piše:

»V letu dni, kolikor so trajala jugoslovansko - italijanska pogajanja (bila pa so zaupna, da bi se izognili slehernemu morebitnemu zunanjemu vpletanju v njihove tokove), so premoč in zmago odnesli realizem, politična volja, da se težave odpravijo, in spoznanje, kolikšne koristi in pomembnosti za obe državi je odpravljanje ostankov preteklosti in zametavanje taktike umetno odprtih vprašanj, ki so v bistvu že bila dokončno rešena. Pogovori so trajali dolgo, ker sta si obe strani prizadevali najti sprejemljive rešitve za ene in za druge.«

»Doseženi sporazum je politična odločitev obeh vlad — poudarja zagrebski »Vjesnik« — da se v najkrajšem roku, brez kakršnegakoli zavlačevanja ali taktiziranja dokončno in nepreklicno odpravijo z dnevnega reda vse tiste zadeve, ki so zastrupale jugoslovansko - italijanske odnose. Seveda z doseženim dogovorom nihče ne izgublja in nihče ne dobiva, toda jugoslovansko - italijanski odnosi postajajo stabilnejši, varnejši in bolj dolgoročni.«

Osrednji hrvatski dnevnik tudi opozarja, da sta zadovoljstvo nad sporazumom in podpora, ki mu jo dajeja jugoslovanska in vsa demokratična javnost Italije, razumljivi, saj sporazum krepi tudi mednarodne pozicije obeh jadranskih sosednjih držav in zmanjšuje možnosti za vmešavanje tretjih zaradi kakršnegakoli vzroka.

V jugoslovansko glasilo »Borba« objavlja uredniški uvodnik na prvi strani, kar se zgodi samo ob najpomembnejših notranjih in le redko mednarodnih dogodkih. Časnik, ki izhaja v Beogradu in Zagrebu, piše tole: »Vsekaror so doseženi dogovori vlad Jugoslavije in Italije usmerjeni najprej v korist narodov obeh držav. Ne samo, da so z dogovori odpravljajo ovire za vse večje in raznovrstnejše sodelovanje, pač pa se z dogovori znatno utrjujejo stabilnost in mednarodni položaj ene in druge države, hkrati pa se zmanjšuje možnost za zunanje pritisk in vpletanja. Toda jugoslovansko - italijanski dogovori imajo velik pomen tudi z vidika krepitve miru in varnosti v Sredozemlju in Evropi. So najboljši primer, kaj vse je mogoče storiti z dobro voljo, razumevanjem in pripravljenostjo za vzajemno upoštevanje interesov. Lahko bi dobesedno rekli, da so dogovori obrazec za praktično izvajanje priporočil in sklepov konference o evropski varnosti in sodelovanju, pravzaprav da sodijo med prve zelo velike pripeveke v uresničevanju duha in politike Helsinkov.«

VLADO BARABAŠ

Novi učbeniki

(Nadaljevanje s 4. strani)

venska jezikovna vadnica za tretji in četrty razred občin šol, ki je bila sestavljena v okviru sodelovanja z Državno založbo Slovenije in Ljubljani in je pri njej sodelovalo več slovenskih avtorjev, nadalje slovenska jezikovna vadnica za peti in šesti razred občin šol, ki so jo sestavili isti slovenski avtorji in sicer Bogomil Gerlanc, Andrej Šavilj in Venceslav Winkler, uredila pa sta jo Gyula Szabó in Venceslav Winkler. Končno je tu še slovenska jezikovna vadnica za sedmi in osmi razred, ki bo v kratkem izšla, ali je že izšla pri isti madžarski založbi in v okviru enakega sodelovanja z Državno založbo Slovenije.

Iz šaviljevega referata povzema močno, da obstaja med pedagoško akademijo v Mariboru in pedagoško akademijo v Sombatelju na Madžarskem tesno sodelovanje pri usposabljanju učnega kadra in da bo lektorat za slovenski jezik na pedagoški akademiji v Sombatelju prav gotovo rodil sadove, ki bodo kmalu vidni. Andrej Šavilj svoje misli zaključuje takole:

»Največja postavka pouka slovenske ob Rabi pa so učitelji in profesorji. Nih mnogo, a o pravilju veliko delo. Prav gotovo je v veliki meri njihova zasluga, če se na madžarskem v Porabju začel tajati led.«

»Filozofska fakulteta v Ljubljani ima slovenske študente iz Polrabja in celo študenti stiki ter sodelovanje in politični stiki ter sodelovanje med LR Madžarsko in SR Slovenijo oziroma Jugoslavijo, knjižna, kulturna gostovanja, stiki nasloj, razna druga sredstva javnega obveščanja — vse samo dobre perspektive. Boljše so, kot so bile nekdaj.«

GNUSNI ZLOČIN NEOFAŠISTIČNIH NASILNEŽEV PRI RIMU

Zaporni nalogi za tri morilce mlade Rosarie v vili pri Circeu

Preiskava odkriva soodgovornost drugih oseb, ki so bile vse povezane s skupinami fašističnih pretepačev

Donatella Colasanti v bolnišnici

RIM, 2. — Strahotni zločin, ki so ga zagrešili 20-letni mladeniči v neki vili na področju Circeo ob morju, je še vedno v ospredju pozornosti javnega mnenja v Italiji ter seveda policijskih organov, ki preiskujejo zadevo. Smrt 19-letne Rosarie Lopez in precej hude telesne poškodbe, ki jih je dobila 17-letna Donatella Colasanti, so globoko ojeknile v javnosti. Ogorčenje ljudi pa se še stopnjuje, ker so zločinci pripadali neofašističnim skupinam ter so bili znani kot nasilneži, čeprav v bistvu strahotenci.

Javni tožilec je že izdal zaporne naloge za Andrea Chiro, Giovannija Guida in Angela Izza. Zadržna dva sta že v zaporu in ju je Donatella Colasanti spoznala, ko so ju policijski pripeljali pred njeno posteljo v bolnišnico, kjer se zdravi. Donatella je dejala, da se je rešila, ker se je delala, da je mrtva. Ker so zločinci mislili, da je res izdihnila, so se klicali z rojstnimi imeni: Andrea, Gianni in Angelo.

Policija je doslej aretirala dva obtožena, medtem ko Ghio še išče. Vendar pa je tožilec izdal še dva zaporna naloga, in sicer za Gianluco Sonhina in Maurizioa Maggio, ki sta vsaj pomagala trem zločincem pri poskusu, da se znebijo mrtve Rosarie in domnevno mrtve Donatelle. Toda preiskava se vedno bolj širi. V policijskih krogih domnevajo, da je pri nasilnih dejanjih v vili pri Circeu sodelovalo še nekaj drugih mladeničev, ki baje vsi pripadajo višji rimski meščanski družbi, ali kot rečejo v Rimu »Roma bene«.

Založila dveh deklet se je odigrala od ponedeljka do torka. Slučajno sta dekleti iz Garbatelle spoznali nekoga mladeniča, ki jima je dva dni pozneje telefoniral ter ju povabil na prijateljsko srečanje. Mladenič ni prišel na sestanek, bila pa sta navzoča Izzo in Guido, ki sta odpeljala dekleti v vilo pri Circeu.

Mladenici so postali takoj nasilni, toda dekleti sta se upirali. Kaj se je zgodilo potem, se ne ve točno, ker škirlana Donatella ni utegnila izpovedati vsega, kar je doživela. Gotovo je le, da so ju mladeniči zaprli v kopalnico ter skušali s silo doseči pristane na spolne odnose. Preživela Donatella je izjavila, da je videla, kako so zločinci večkrat potisnili Rosariino glavo v vodo. Obdukcija trupla nesrečnice je dokazala, da je Lopezova umrla zaradi zadusitve (utopije). Obdukcija je še potrdila, da je bila Rosaria večkrat posiljena. Kaj se je zgodilo s preživelo Donatello, se še ne ve. Šele po pregledih bodo morda ugotovili resnico.

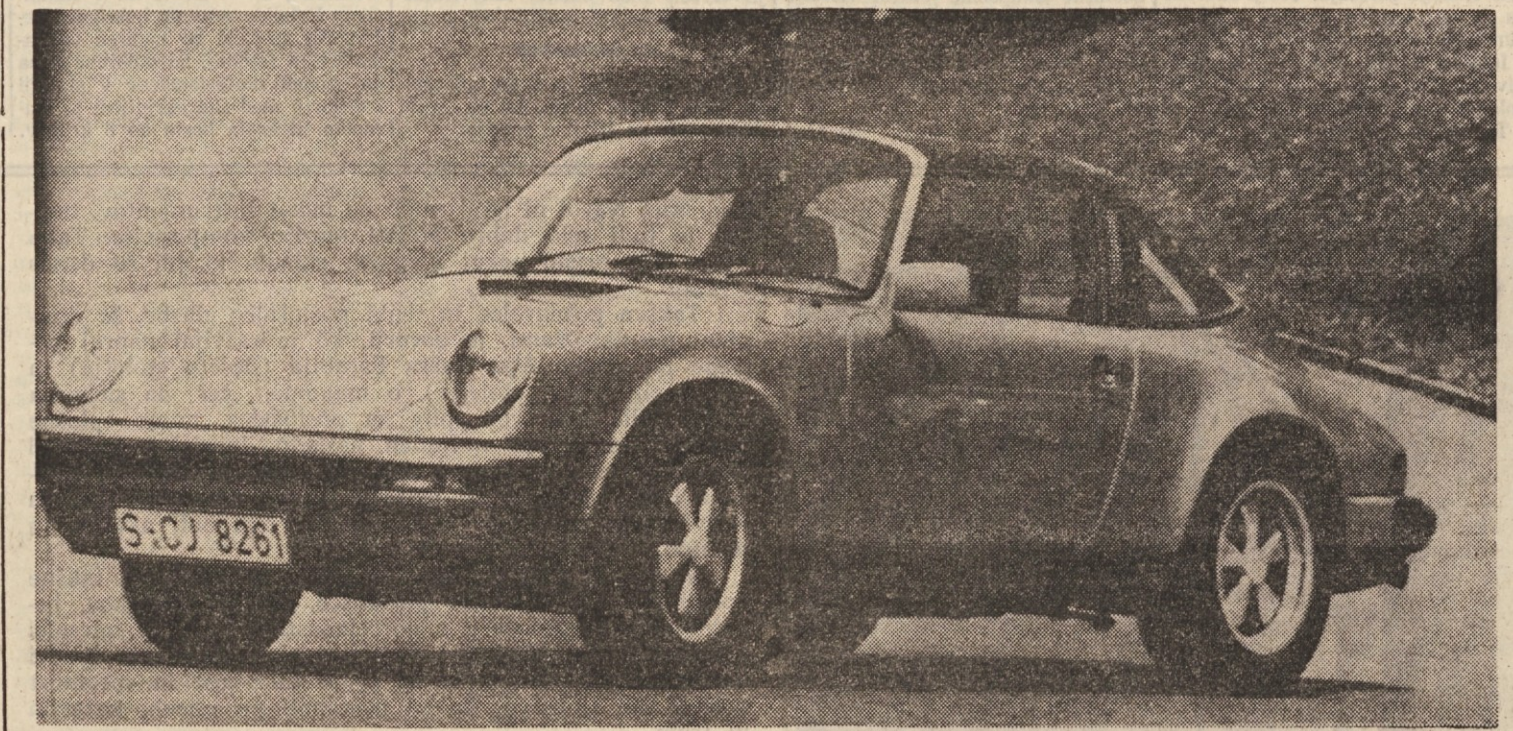
Gotovo je, da so bili zločinci prepričani, da so umorili obe dekleti in da jim ni preostajalo nič drugega, kot da se znebijo trupel. Zato so telefonirali svojim prijateljem, ki so se odzvali ter celo pustili na avtu, ki je bil parkiran v Ul. Pola listek s katerim so jih obveščali, da so jim pripravljeni pomagati (tedaj sta bili v prtljajniku že mrtva Rosaria in Donatella).

Zakaj so zločinci sklenili, da ubijejo nedolžni žrtvi? Ker sta bila dva od njih, in sicer Izzo in Guido že v zaporu zaradi raznih prekrškov (rop in posilstvo), čeprav se jima je posrečilo, da se sprico družbenega položaja staršev vsaj začasno izmaže iz zagate.

Vsi mladeniči, ki so sodelovali pri tem zločinskem in gnusnem podvigu, so pripadali neofašističnim skupinam, ki so se zbiral v baru Tortuga. Bili so nasilneži, ki so javno izpovedali svoja fašistična in nacionistična čustva ter pretepači (če so bili dovolj močni) vse pripadnike levičarskih in naprednih gibanj.

Najmanj novosti je za pariški satelonski pripravljalni madžarski industrija, ki je že razstavila vse svoje nove modele na salonu v Frankfurtu. Med najbolj obudovanimi vozili pa je kljub temu nemški porsche (na sliki), ki vzbuja zlasti mladim stano o dirkah in rallyjih. Nemška tovarna je tudi letos le nekoliko posodobila in bolje opremila svoje modele, ki gredo vsekakor še dobro v prodajo. Jasno pa je, da je večini usojeno »porsche« je sanjati, saj si avto, ki v najbolj ceneni izvedbi velja 11 milijonov lir, lahko privoščijo le petičneži.

Slovesnost ob odprtju pariškega avtomobilskega salona

PARIZ, 2. — Danes popoldne so ob že tradicionalni gneči obiskovalcev odprli 62. pariški avtomobilski salon. Ironija usode pa je bila, da so morali obiskovalci v »templeju avtomobila« peš ali z javnimi prevoznimi sredstvi: drag benzin predvsem pa pomankanje parkirnih prostorov sta jih pripravila do tega, da so pustili avto doma.

Ze to dejstvo je dokaz, da se danes avtomobilu ne obeta več tako rožnata bodočnost, kot so mu jo ponekodvali samo še pred nekaj leti, ko je bil obom« potrošniške družbe na visku. To so jasno dokazali avtomobilski saloni zadnjih dveh let,

Peugeotov 604 in citroen CX »palas«, ki pa sprico visoke cene predvsem pa velike žele niso za vsak žep. Precej zanimanja je tudi za nove simca 1307 in 1308, ki sta doblju vozili srednjega razreda.

Nekoliko ob straci je paviljon itabljanske industrije, med katero se vedno prednjači turinski Fiat. Ta hiša si je lani zagotovila 4,1 odst francoskega avtomobilskega tržišča in je v rahlem vzponu kot se tudi običaj razstavljanje v osrednjem parizskem drži na celotnem evropskem tržišču s 17,8 odstotka prodanih avtomobilov. Največje zanimanje sta vzbudila modela 131 in 128 3P, po leg že znanega fiata 127, ki je naj-

bolj prodan avtomobil v Evropi.

Najmanj novosti je za pariški satelonski pripravljalni madžarski industrija, ki je že razstavila vse svoje nove modele na salonu v Frankfurtu. Med najbolj obudovanimi vozili pa je kljub temu nemški porsche (na sliki), ki vzbuja zlasti mladim stano o dirkah in rallyjih. Nemška tovarna je tudi letos le nekoliko posodobila in bolje opremila svoje modele, ki gredo vsekakor še dobro v prodajo. Jasno pa je, da je večini usojeno »porsche« je sanjati, saj si avto, ki v najbolj ceneni izvedbi velja 11 milijonov lir, lahko privoščijo le petičneži.

čitajte
PRIMORSKI DNEVNIK